अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

इनरुवा नगरपालिका
सुनसरी

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

इनरुवा नगरपालिका

सुनसरी

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

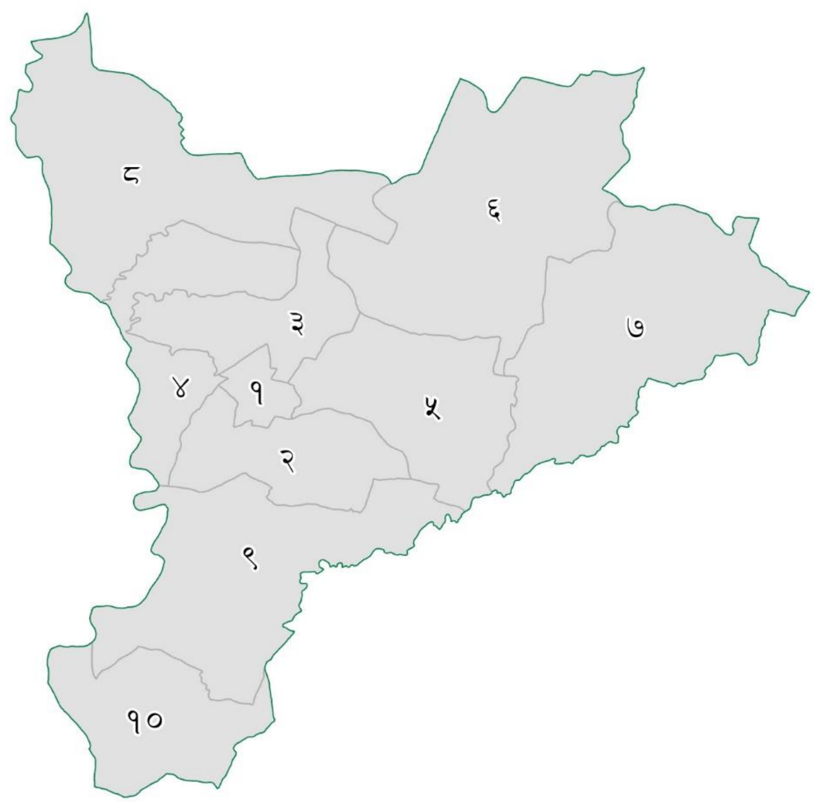

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन

इनरुवा नगरपालिका

सुनसरी

आर्थिक वर्ष २०७९/८०

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि
(VISION)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य
(MISSION)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने

(Provide independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता
(Core Values)

निष्ठा	*(Integrity)*
स्वतन्त्रता	*(Independence)*
व्यावसायिकता	*(Professionalism)*
पारदर्शिता	*(Transparency)*
जवाफदेहिता	*(Accountability)*

महालेखापरीक्षकको भनाइ

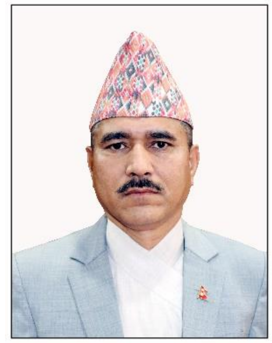

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखा कानुनबमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्यसमेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ। त्यसैगरी लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २० को उपदफा २ मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण गर्दा नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान, लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन र नियमलाई आधार लिइएको छ । यस स्थानीय तहको २०७९/८० को लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोरा उल्लेख गरी प्रारम्भिक प्रतिवेदन जारी गरिएकोमा सोउपर प्राप्त प्रतिक्रियासमेत विचार गरी रायसहितको प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानुनको परिपालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवम् कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, आन्तरिक आय परिचालन, जनशक्ति व्यवस्थापन, जिम्मेवारी एवम् जवाफदेहितालगायतका विषयहरूको अध्ययन, विश्लेषण तथा मूल्याङ्कन गर्नुका साथै स्रोत साधनको प्राप्ति, उपयोग एवम् परिचालन सन्दर्भमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारितासमेतलाई दृष्टिगत गर्दै कार्यान्वयनयोग्य सुझाव प्रदान गरी सुशासन कायम गर्न सहयोग गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ । समय, जनशक्ति, स्रोतको उपलब्धतालगायतका सीमा रहेतापनि स्थानीय तहसम्म नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्ने नीति लिइएको छ । यसै गरी लेखापरीक्षणको क्रममा स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा जिम्मेवार कर्मचारीहरूसँग लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराउपर छलफल गरिएको छ।

यस वर्ष स्थानीय तहको लेखापरीक्षणबाट कार्यसम्पादनका लागि आवश्यक पर्ने कतिपय कानुन निर्माण हुन बाँकी रहेको, कानुनको पूर्ण परिपालना हुन नसकेको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, आन्तरिक आय न्यून रहेको, प्रशासनिक तथा अनुत्पादक खर्चमा वृद्धि हुँदै गएको, एउटै योजनासमेत टुक्र्याई कार्य गर्ने गरेको, वर्षान्तको खर्च उच्च रहेको, निर्माणको सुनिश्चितता नभएका आयोजनाहरूको समेत परामर्शदाताद्वारा विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरी खर्च गरेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरूसमेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसक्दा सेवा प्रवाह प्रभावकारी हुन नसकेको, स्वीकृत दरबन्दी बेगरका कर्मचारी समेत नियुक्ति गरेको, आन्तरिक नियन्त्रण र लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदनमा सुधार गर्नुपर्ने देखिएको, सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण र उपयोग प्रभावकारीरूपमा हुन नसकेको, स्थानीय तहमा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनउपर छलफल र बेरुजु फर्स्यौटसम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा गर्न बाँकी रहेकोजस्ता व्यहोरा देखिएका छन् । त्यस स्थानीय तहसँग सम्बन्धित व्यहोरासहितको राय संलग्न गरिएको छ । एकै प्रकृतिका व्यहोराहरू वर्षेनी दोहोरिने गरेकोले वित्तीय अनुशासनमा अपेक्षितरूपमा सुधार हुन सकेको छैन । अतः लेखापरीक्षणबाट औंल्याएका ब्यहोराहरूउपर आवश्यक कारबाही गरी वित्तीय अनुशासन कायम गर्नुका साथै सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन त्यस स्थानीय तहबाट थप पहल कदमी हुने विश्वास लिएको छु ।

अन्तमा, स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा कर्मचारीप्रति आभार व्यक्त गर्दछु । साथै लेखापरीक्षण कार्यमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादनको लागि विशेष धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

तोयम राया
महालेखापरीक्षक

जेठ, २०८१

महालेखापरीक्षकको कार्यालय

अनामनगर/बबरमहल, काठमाडौं, नेपाल

प्रादेशिक लेखापरीक्षण महानिर्देशनालय

कोशी प्रदेश

मिति:२०८१।०२।१३

प.सं. २०८०।८१

च.नं. १४७

विषयः **लेखापरीक्षण प्रतिवेदन।**

श्री प्रमुख ज्यू,

इनरुवा नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,

इनरुवा, सुनसरी ।

१. कैफियतसहितको राय — हामीले पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को प्राप्ति र भुक्तानीको विवरण, त्यससँग सम्बन्धित अनुसूची तथा अन्य विवरणको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियतसहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असरबाहेक पेस भएको २०८० आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को प्राप्ति र भुक्तानीको विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अनुसूची तथा अन्य विवरण समावेश भएको वित्तीय प्रतिवेदनले यस पालिकाको वित्तीय कारोबार र प्रतिवेदनसँग सम्बन्धित प्रचलित कानुनबमोजिम सारभूतरूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ।

२. कैफियतसहितको राय व्यक्त गर्ने आधार —

२.१. पालिकाले अन्तरसरकारी अख्तियारी, आन्तरिक आय तथा विविध कोषलगायतको वित्तीय विवरण महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामानको ढाँचा पूर्णरूपमा प्रयोग गरेर तयार गरेको छैन ।

२.२. लेखापरीक्षणबाट रू. ४ करोड ७५ लाख ७२ हजार बेरुजु देखिएको छ । सो सम्बन्धमा रू. ७९ लाख ५१ हजारको प्रतिक्रिया प्राप्त भएकोमा सो उपर कारबाही भई बाँकी बेरुजु असुल गर्नुपर्ने रू. १६ लाख ७ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रू. ३ करोड १५ लाख ६१ हजार, प्रमाण कागजात पेस गर्नुपर्ने रू. ५५ लाख ४८ हजार र पेस्की बाँकी रू. ९ लाख ४ हजार समेत रू. ३ करोड ९६ लाख २० हजार रहेको छ । यस नगरपालिकाको गत वर्षसम्म रू. २८ करोड ७१ लाख ३५ हजार बेरुजु बाँकी रहेकोमा हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजु रू. ३२ करोड ६७ लाख ५५ हजार रहेको छ । यस नगरपालिकाको बेरुजु वर्गीकरण, अद्यावधिक बेरुजु स्थिति र बेरुजु सम्परीक्षणको व्यहोरा यसैसाथ संलग्न छ ।

२.३. हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गमादर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय प्रतिवेदन तयार गर्ने इनरुवा नगरपालिकासँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसका लागि प्रचलित कानुन र स्वीकृत आचारसंहिताअनुसार हामीले कार्य गरेका छौं । लेखापरीक्षणको

क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा हामी विश्वस्त छौं ।

३. अन्य व्यहोरा- ऐन नियमको परिपालना, आन्तरिक नियन्त्रण व्यवस्था, सम्पत्तिको संरक्षण, स्रोत साधनको प्राप्ति र उपयोग, बजेट व्यवस्थापन र राजस्व सङ्कलन, सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन, कार्यक्रम स्वीकृति एवम् कार्यान्वयन, उपभोक्ता समितिलाई अनुदान वितरण तथा अनुगमन र सेवा प्रवाहलगायतका विषयमा सुधार गर्नुपर्ने देखिएका छन् ।

४. वित्तीय विवरणउपर व्यवस्थापन तथा पदाधिकारीको जिम्मेवारी — नेपाल सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (नगदमा आधारित) बमोजिम आर्थिक कारोवारको सही र यथार्थ अवस्था चित्रण हुने गरी एकीकृत वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका कारणबाट वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडारहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी इनरुवा नगरपालिकाको व्यवस्थापनमा रहेको छ । पालिकाका प्रमुख र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वित्तीय प्रतिवेदन प्रकृयाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार हुनेछन् ।

५. वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षणउपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी — वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका कारण सारभूतरूपमा गलत आँकडारहित रहेको छ भनी यथोचित आश्वस्तता प्राप्त गरी राय सहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । लेखापरीक्षणमा यथोचित आश्वस्तताले उच्च स्तरको आश्वस्तता प्रदान गरेको हुन्छ । लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मान, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानुनबमोजिम लेखापरीक्षण कार्य सम्पादन गरेको अवस्थामा समेत आन्तरिक नियन्त्रण र वित्तीय प्रतिवेदनको प्रकृति, लेखापरीक्षणका विधि तथा लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न लागेको समयजस्ता लेखापरीक्षणका अन्तरनिहित सीमाहरूका कारण वित्तीय विवरण वा आर्थिक कारोबारमा भएका सबै प्रकारका गल्ती (Fraud) वा त्रुटि पत्ता लाग्न सक्ने निश्चितता हुँदैन । वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा फरक पार्ने अवस्था देखिएका गल्ती (Fraud) वा त्रुटिका एक वा समग्र सूचनालाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ ।

(श्रीकुमार राई)

नायब महालेखापरीक्षक

इनरुवा नगरपालिका

सुनसरी जिल्ला

१. चालु वर्ष २०७९।८० को बेरुजु

बेरुजु वर्गीकरण (विनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

(रू. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फस्र्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु							
									असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने						पेस्की
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा	पेस्की	
सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती		सैद्धान्तिक	लगती									
५४	१२१	४७५७२	२	१४	७९५१	५२	१०७	३९५९१	१६०७	३१५६१	५५४८	०	०	३७१०९	९०४	

२. अद्यावधिक बेरुजु स्थिति (२०७९।८० सम्मको)

(रू. हजारमा)

जिल्ला	गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्ष फस्र्यौट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
सुनसरी	२८७१३५	०	०	२८७१३५	०	३९६२०	३२६७५५

३. बेरुजु सम्परीक्षणको विवरण

क्र. सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	छोटकरी व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
	२०७९।८०(चालु वर्षको)			
१	०७९।८०	४४	असुल भई फछ्र्यौट	१२८७००/-
२	०७९।८०	५०	नियमित भई फछ्र्यौट	८४०७२०/-
क्र. सं	आर्थिक वर्ष	बेरुजुको दफा	छोटकरी व्यहोरा	सम्परीक्षण भएको रकम
३	०७९।८०	५२	प्रमाण पेश भई फछ्र्यौट	१३१०६४/-

४	०७९।८०	५८	प्रमाण पेश भई फछ्र्यौट	१४५२७००/-
५	०७९।८०	५९	असुल भई फछ्र्यौट	४४६३२/७८
६	०७९।८०	६२	प्रमाण पेश भई फछ्र्यौट	६०००००/-
७	०७९।८०	६३	प्रमाण पेश भई फछ्र्यौट	१००००००/-
८	०७९।८०	६९	प्रमाण पेश भई फछ्र्यौट	३७५३६७१/-
			कुल जम्मा	७९,५१,४८७/७८

पालिकाको अन्तिम लेखापरीक्षणको विवरण तल उल्लेख गरिएको छ ।

परिचय

१ **परिचय -**

(क) इनरुवा नगरपालिकाको परिचय - स्थानीय शासन पद्धति सुदृढ गरी विधायिकी, कार्यकारिणी र न्यायीक अभ्यास संस्थागत गर्दै स्थानीय सरकार सञ्चालन गर्न यस पालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले सञ्चालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह—अस्तित्व र समन्वय प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस पालिकामा १० वडा रहेको छ भने क्षेत्रफल १८४।८९ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को प्रारम्भिक प्रतिवेदनअनुसार ७५ हजार ९ सय २० जनसंख्या रहेको छ ।

(ख) लेखापरीक्षणको उद्देश्य - लेखापरीक्षण गरिने निकायको वित्तीय विवरण तथा कारोबारको परीक्षण गरी उचित आश्वस्तता (Reasonable Assurance) प्रदान गर्नु वित्तीय लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो । यस कार्यालयको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को सबै प्रकारका आर्थिक कारोबारको परीक्षण एवं प्रचलित कानूनको परिपालनाको मूल्याङ्कन गरी प्रतिवेदन गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हुनेछ ।

(ग) लेखापरीक्षणको क्षेत्र र अवधि - यस कार्यालयको विनियोजन, राजश्व, धरौटी, कोष तथा अन्य आय-व्यय, मौज्दात हिसाब, आर्थिक व्यवस्थापन, कार्यक्रम सञ्चालन, जिन्सी व्यवस्थापन, जनशक्ति व्यवस्थापन तथा सेवा प्रवाह लगायत आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सञ्चालित क्रियाकलापलाई लेखापरीक्षण क्षेत्रमा समावेश गरिएको छ ।

(घ) लेखापरीक्षण विधि - यस पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को लेखापरीक्षण वार्षिक लेखापरीक्षण योजना २०८०, निकायगत लेखापरीक्षण योजना, व्यवस्थापन प्रतिनिधित्व पत्र एवं अनुबन्ध पत्र, आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र अन्य विवरण समेतलाई आधार मानी सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षण टोलीमा रहेको सीमित साधन र स्रोत, सूचनाको पहुँचमा हुने सीमितता, कम समयमा धेरै कार्यक्षेत्रको लेखापरीक्षण गर्नुपर्ने अवस्था, प्राविधिक ज्ञानको सीमितता, कारोबारको जटिलता जस्ता कारण सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको कानूनी वैधता परीक्षण गर्न नसकिने लगायतका सीमाहरु लेखापरीक्षणमा रहेका छन् । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षणमान समेतको आधारमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा निर्क्यौल गरेको जोखिममा आधारित स्वीकृत लेखापरीक्षण योजनाभित्र रही लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । सारभूतरुपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोराहरुलाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन । लेखापरीक्षण प्रारम्भिक प्रतिवेदनको मस्यौदाउपर व्यवस्थापनसँग छलफल सम्पन्न गरिएको छ ।

(ङ) लेखापरीक्षणको सीमा - लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ र नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, २०७७ तथा मार्गदर्शनमा नमूना छनौट गरी लेखापरीक्षण सम्पन्न गर्न सकिने आधार तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले नेपाल लेखापरीक्षण व्यवस्थापन प्रणाली (NAMS) अवलम्बन गरी स्वीकृत भएको जोखिममा आधारित लेखापरीक्षण योजना, लेखापरीक्षण गरिएको निकायबाट पेश भएका लेखा एवं सोसँग सम्बन्धित कागजात, विवरण, लिखित प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरीक्षण अनुबन्ध पत्र समेतको आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी प्रतिवेदन जारी गरिएको छ । आम्दानी तथा खर्चलाई नतिजासँग तुलना गरी विश्लेषण गर्नका लागि पर्याप्त भौतिक एवं स्थलगत अवलोकन गर्न भौगोलिक कठिनाइ, समय सीमा, स्रोतको उपलब्धता, प्रमाणको प्रकृति तथा पहुँच जस्ता अन्तर्निहित जोखिमहरु सीमाको रुपमा रहेका छन् । सारभूत रूपमा उल्लेखनीय नदेखिएका व्यहोरालाई प्रतिवेदनमा समावेश गरिएको छैन ।

(च) आर्थिक कारोबारको स्थिति - कार्यालयको विनियोजनतर्फ आय — व्ययतर्फ रु.१,९५,६३,८१,४०२/६८ को लेखापरीक्षण सम्पन्न गरिएको छ । सो को विष्तृत विवरण अनुसूची -१ मा संलग्न छ ।

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरु

२ **वित्तीय प्रतिवेदनः**

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२ मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६(२) मा महालेखा परीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको सार्वजनिक क्षेत्र लेखामान (NPSAS) अनुसार लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नुपर्दछ । पालिकाले उपलब्ध गराएको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) सम्बन्धमा निम्नअनुसार देखिएको छः

- पालिकाले पेश गरेको म.ले.प.फा.नं. २७२ श्रेस्ता अनुसार वर्षान्तको बाँकी रु.११,६९,५६,९१४/८१ रहेकोमा बैंक तथा नगद बाँकि रु.११,६६,५२,९१३/०७ देखिएको छ । श्रेस्ताभन्दा बैक घटी भएको रु.३०४००१।८ सम्बन्धमा हिसाब मिलान गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

(विस्तृत विवरण बेरूजु दफा २ सँग सम्बन्धित अनुसूचीमा संलग्न छ ।)

३ **वित्तीय विवरणको यथार्थता -** पालिकाको आर्थिक कार्यप्रणालीको लेखाङ्कनको गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली (सुत्र) प्रयोगमा रहेको छ । आर्थिक कारोबार गर्दा सुत्रको प्रयोग गरी सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको लेखाङ्कन तथा प्रतिवदेन गर्नुपर्दछ भने सोही प्रणालीबाट स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं २७२) तयार गर्नुपर्छ । पालिकाले सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षणको रु.२४,०५,९१,४७०/८३ र गरिबसँग विशेश्वर कार्यक्रमको रु.६,२६,०००/- गरी रु.२४,१२,१७,४७०/८३ सुत्रमा लेखाङ्कन गरेको छैन । जसले गर्दा सुत्रबाट तयार भएको वित्तीय विवरणसमेत पूर्ण नहुँदा पालिकाको यथार्थ आर्थिक अवस्थाको चित्रण गरेको छैन । तसर्थ सबै आर्थिक कारोबार सुत्र मार्फत हुने र सबै कारोबार वित्तीय विवरणमा समावेश गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४ **फरक जिम्मेवारी -** पालिकाले आफ्नो कारोबारको जिम्मेवारी भिडान गरी हिसाब यकिन गर्नुपर्दछ । पालिकाको गतवर्षको लेखापरीक्षण प्रतिवेदनअनुसार रु.८,३७,९२,६८८/- मौज्दात देखिएकोमा यस वर्षको एकिकृत आर्थिक विवरणमा समेत रु.८,३७,९२,६८८/- गत वर्षको अल्या आम्दानि जनाई आर्थिक विवरण तयार गरेको देखियो । तर कार्यालयको सुत्रले म. ले.प.फा.नं. २७२ मा गत वर्षको जिम्मेवारी रकम रु.८,१३,६३,२३९।८१ मात्र देखाएको छ । जस अनुसार लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र एकिकृत आर्थिक विवरणमा उल्लेख भएको भन्दा म.ले.प. २७२ मा रु.२४,२९,४४९/- घटी जिम्मेवारी सारेको सम्बन्धमा यकिन गरी घटी रकम सुत्र प्रणालिमा आम्दानि जनाई हिसाब अद्यावधिक गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५ **फरक हिसाब -** यस पालिकाले सुत्रबाट तयार गरेको स्थानीय सरकारको कोषको प्राप्ति र भुक्तानीको एकीकृत वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७२) ले सबै कारोबार नसमेटेको कारण लेखापरीक्षणका क्रममा पालिकाबाट भएका सबै

कारोबार समेटिने गरी एकीकृत आर्थिक विवरण तयार गर्न लगाइएकोमा उक्त दुई विवरणमा देहायअनुसार गत वर्षको जिम्मेवारी रु.२४,२९,४४८।७४/-, यस वर्षको प्राप्ति रु.२४,८५,७०,११५।२५, यस वर्षको भुक्तानी रु.२५,१२,५३,५६५।७३ र बैङ्क मौज्दात रु.५०,०००/- फरक परेको छ । सुत्रमा पालिकाको सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारहरु समाविष्ट गरी म.ले.प.फा.नं. २७२ ले पालिकाको समष्टिगत आर्थिक कारोबारको यथार्थ अवस्था चित्रण गर्ने व्यवस्था गर्नुपर्दछ ।

विवरण	गतवर्षको जिम्मेवारी	यसवर्षको प्राप्ति	यसवर्षको भुक्तानी	बैङ्क मौज्दात
सुत्र अनुसारको वार्षिक प्रतिवेदन (म.ले.प.फा.नं.२७२)	८,१३,६३,२३९।८१	७४,६०,७५,६९८।३५	७१,०४,८२,०२३।३५	११,६६,५२,९१३।०७
एकीकृत आर्थिक विवरण अनुसार	८,३७,९२,६८८।५५	९९,४६,४५,८१३।६	९६,१७,३५,५८९।०८	११,६७,०२,९१३।०७
फरक	२४,२९,४४८।७४	२४,८५,७०,११५।२५	२५,१२,५३,५६५।७३	५०,०००

सैद्धान्तिक बेरुजु

६ **खर्च विश्लेषण -** पालिकाले यसवर्ष कुल आन्तिरक आयबाट रु.१२,०८,११,२२४।१८/-, राजस्व बाँडफाँडबाट रु.९,८५,१२,८८७।२४/- र अनुदानबाट रु.५०,९०,२५,०३५.४३/- समेत रु.७२,८३,४९,१४६।८५/- आम्दानी भएकोमा चालुतर्फ रु.५३,२५,६७,६३५.९६/- र पूँजीगततर्फ रु.१६,३८,५८,४११।५९/- समेत रु.६९,६४,२६,०४७।५५ खर्च भएको छ । खर्च मध्ये आन्तरिक आयको हिस्सा १७.३५ प्रतिशत रहेको छ । यसवर्ष पदाधिकारी सुविधामा रु.८७,०६,०००/- खर्च भएको छ जुन आन्तरिक आयको ७.२१ प्रतिशत रहेको छ । पालिकालाई प्राप्त भएको सबै अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकमबाट ७६.४७ प्रतिशत चालु र २३.५३ प्रतिशतमात्र पूँजीगत निर्माणमा खर्च भएको देखिन्छ । यसबाट पालिकाले विकास निर्माण कार्यक्रम सञ्चालनमा न्युन खर्च गरी प्रशासनिक कार्यमा बढी खर्च गरेको देखिन्छ । प्रशासनिक खर्च नियन्त्रण गर्दै प्राप्त अनुदान र राजस्व बाँडफाँडको रकम अधिकरुपमा विकास निर्माणमा परिचालन गरिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७ **बैङ्क हिसाब विवरण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७६ अनुसार पालिकाको कारोबार, आय व्ययको लेखा प्रणाली तथा राजस्व र खर्च शीर्षकको वर्गीकरणअनुसार लेखाङ्कन र बैङ्क हिसाब मिलान विवरण (म.ले.प.फा.नं.२१२) तयार गरी हिसाब भिडान समेत गर्नुपर्दछ । पालिकाले बैङ्क हिसाब मिलान विवरण तयार नगरेको कारण वर्षान्तमा स्रेस्ता र बैङ्क मौज्दात फरक रहेको देखियो । श्रेस्था भन्दा बैंकमा रु.३०४००१/- घटी देखिएकोले उक्त रकम सम्बन्धमा यकिन गरि आम्दानि जनाएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

खाता	स्रेस्ताअनुसार मौज्दात रु.	बैङ्क स्टेटमेन्टअनुसार वर्षान्तको मौज्दात रु.	फरक रु.
स्थानीय तह सञ्चित कोष खाता	८०८९९८२७।४३	८०५९५८२५।६९	३०४००१।७४
चालु खर्च खाता	०	०	
पुँजीगत खर्च खाता	०	०	

विविध खर्च खाता	२६७४०७१।९६	२६७४०७१।९६	
स्थानीय तह विविध कोष खाता	१३५८९०८।०३	१३५८९०८।०३	
स्थानीय तह आकस्मिक कोष खाता	२३६००००।००	२३६००००।००	
स्थानीय तह प्रकोप व्यवस्थापन कोष	१०७३११२।९७	१०७३११२।९७	
धरौटी	२८५९०९९४।४२	२८५९०९९४।४२	
ग१.१, आन्तरिक राजस्व खाता	०	०	
ग१.२, बाँडफाँडबाट प्राप्त राजस्व खाता	०	०	
जम्मा	११६९५६९१४।८१	११६६५२९१३।०७	३०४००१।७४

प्रमाण पेश नगरेको	३,०४,००१.७४

८ **स्थानीय तथ्याङ्क, अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीयतहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्याङ्क सङ्कलन, अभिलेख र सोको व्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य स्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा श्रोत नक्साङ्कनसहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखिएन । स्थानीय तहका प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको सङ्कलन र अभिलेख राख्ने कार्य गर्नपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

९ **आवधिक योजना -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम पालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विकासका लागि आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख छ । पालिकाले एक परामर्शदाता मार्फत नगरपालिकाको आवधिक योजना (२०८०/८१ - २०८४/८५) तयार गराएकोमा उक्त योजना नगर कार्यपालिका बाट स्वीकृत गरी लागु गरेको देखिएन । साथै तयार भएको उक्त योजनामा सैद्धान्तिक रुपमा समग्र विषय वस्तु उल्लेख गरेको र आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेटमा समेत आवधिक योजनाको कुनै विषयवस्तु उल्लेख गरेको देखिएन । परामर्शदाता मार्फत तयार भएको आवधिक योजनाको विषवस्तु कार्यपालिकामा र सरोकारवालासँग छलफल तथा स्वीकृत गरी लागु गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१० **वार्षिक खरिद योजना/गुरुयोजना -** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने नियम ८ ले वार्षिक १० लाखभन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खारिद योजना बनाउनुपर्ने व्यवस्था छ

। यस पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु.१६३८५८४११/- पूँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ । तर पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम वार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः पालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

११ **बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६७(१) मा ४ सदस्यीय बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति गठन गरी आगामी वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, बजेट तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, विषय क्षेत्रगत कार्यक्रम, योजना तथा कार्यक्रममा दोहोरोपना हुन नदिई आपसी तादाम्यता तथा परिपूरकता कायम गर्नुपर्ने व्यवस्था अनुसार समिति गठन गरेको भएता पनि आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम, कार्यक्रमको प्राथमिकीकरण, कार्यक्रमबीच परिपूरकता कायम गरेको समेत नदेखिएकाले बजेट तर्जुमा गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्थाको परिपालनामा ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१२ **बजेट सीमा निर्धारण समिति -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ६६(१) बमोजिम पालिकामा प्राप्त हुने आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, अनुदान, ऋण र अन्य आयको प्रक्षेपण तथा सोको सन्तुलित वितरणको खाका र बजेट सीमा निर्धारण गर्न ७ सदस्यीय स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समिति गठनको व्यवस्था छ । उक्त समितिले आयको प्रक्षेपण, साधनको सन्तुलित वितरणको खाका, बजेटको कूल सीमा, बजेटको क्षेत्रगत सीमा निर्धारण, बजेट तथा कार्यक्रमको प्रथमिकिकरण, विषयक्षेत्रगत बजेट तर्जुमा मार्गदर्शन तय गर्नुपर्ने जस्ता कार्यहरु फाल्गुन महिनाभित्र सम्पन्न गरिसक्नुपर्ने र बजेट प्रक्षेपण गर्दा बजेट वर्षपछिको थप दुई वर्षको समेत प्रक्षेपण तयार गर्नुका साथै तयार भएको आगामी आर्थिक वर्षको बजेट सीमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले चैत्र १५ गतेभित्र पालिकाका विषयगत शाखा तथा वडा समितिलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने कानुनी व्यवस्था रहेकोमा पालिकाले समितिको गठन गरेको छैन । ऐनमा व्यवस्था भएअनुसार बजेट सीमालगायत क्षेत्रगत विषय समेटी बजेट प्रक्षेपण सम्बन्धी नियम तथा कार्यविधि तर्जुमा एवं सोको पालनामा सम्बन्धित पदाधिकारीको ध्यान जानुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१३ **बजेट पेश, पारित र अख्तियारी -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा स्थानीय तहले आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र पेश गर्ने र यसरी पेश भएको बजेट छलफल गरी असार मसान्तभित्र सभाबाट पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सोही ऐनको दफा ७३ मा सभाबाट बजेट स्वीकृत भएको ७ दिनभित्र स्थानीय तहका प्रमुखले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाको उपप्रमुखले मिति २०७९।०३।१० मा रु.७३ करोड ९३ लाखको बजेट सभा समक्ष पेश गरेकोमा सभाबाट मिति २०७९।०३।१० मा पारित भएको छ । यसैगरी स्थानीय तहका प्रमुखले मिति २०७९।०३।१७ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई बजेट खर्च गर्ने अख्तियारी प्रदान गरेको देखिन्छ । आर्थिक वर्ष भित्र सम्पन्न गरिसक्ने गरी बजेट, कार्यक्रम र योजना व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१४ **प्रगति विवरण -** स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(३) मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले पालिकाको कोषबाट खर्च भएको रकमको चौमासिक प्रगति त्यस्तो अवधि समाप्त भएको पन्ध्र दिनभित्र कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नुपर्ने र दफा ७६(५) मा पालिकाले स्थानीय सञ्चित कोषमा भएको आय व्ययको चौमासिक शीर्षकगत विवरण तयार गरी संघीय अर्थ मन्त्रालय, प्रदेश अर्थ मन्त्रालय, मन्त्रालय तथा राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोगमा पठाउनु पर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले उपरोक्त व्यवस्था बमोजिम चौमासिक प्रगति विवरण तयारगरी सम्बन्धित निकायमा पेश गरेको देखिएन । बजेट खर्च गर्ने तथा खर्चको तोकिएको ढाँचामा वार्षिक प्रगति तयार नगर्ने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई जिम्मेवार बनाउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१५ **योजना प्राथमिकीकरण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आवधिक योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने उल्लेख गरेको छ । स्थानीय तहले योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ को दफा ५.२.४ सँग सम्बन्धित अनुसूची ३ मा आयोजना प्राथमिकीकरणका आधारहरू गरिवी निवारण, उत्पादनमूलक, रोजगारी, लागत सहभागिता, स्थानीय स्रोत र साधन, समावेशी विकास, दिगो र वातावरण संरक्षण र भाषिक र सांस्कृतिक विकास उल्लेख गरेको छ र सोही अनुसार गणना गरी प्राथमिकता आधारमा योजना छनौट गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । तर पालिकाले आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा निम्नअनुसार १० वडाको लागि वडागत र पालिकास्तरका कुल १६७ योजनामा बजेट विनियोजन गरेको छ-

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	योजना सङ्ख्या	रु.२० लाख माथिका योजना सङ्ख्या	रु.५ लाखदेखि २० सम्मका योजना सङ्ख्या	रु.५ लाख भन्दा कमका योजना सङ्ख्या
१.	पालिकास्तरीय	७५	२५	३३	१७
२.	वडास्तरीय	९२	०	२३	६९
	जम्मा	१६७	२५	५६	८६

उपर्युक्त विवरणअनुसार पालिकाले साना र वितरणमुखी योजनाहरु सञ्चालन गरेको देखिन्छ । जसले गर्दा सञ्चालित योजनाबाट दीर्घकालिन प्रतिफल प्राप्त नहुनका साथै चालु प्रकृतिका खर्चमा वृद्धि भै लागत प्रभावी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत प्रश्न उठ्ने गरेको छ । तसर्थ पालिकाले योजना वस्तुनिष्ठ तवरले प्राथमिकीकरण र छनौट गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१६ **बजेट अवण्डा -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीय आर्थिक अवस्था समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधार तयार गरी स्रोत अनुमान तथा सीमा निर्धारणका आधारमा अबण्डा नराखी आय—व्ययको अनुमान पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले यो वर्ष निम्नानुसार रु.२,१७,००,०००/- अबण्डा बजेट व्यवस्था गरी नगर प्रमुखको तोक आदेश तथा विभिन्न मितिको कार्यपालिकाको बैठक द्वारा निर्णयगरी खर्च गरेको देखियो । बजेट अबण्डामा राखी कार्यपालिकाको निर्णयबाट खर्च गर्ने गरेको देखिन्छ । जसले गर्दा वित्तीय अनुशासन र पारदर्शिता कायम भएको छैन । तसर्थ बजेट खर्चलाई पारदर्शिता र पद्धतिमा आधारित बनाउनुपर्दछ ।अवण्डा बजेटबाट पालिकाले समय समयमा छुट्टै निर्णय गरी कार्यान्वयन गरेका केही योजनाका उदाहारण देहाय अनुसार छन्ः

क सं	योजनाको नाम	बजेट	खर्च
१	अत्यावश्यक सानातीना योजना तथा कार्यक्रम	९५०००००/-	९४९९९९९/-
२	निर्मित सार्वजनिक संरचनाको मर्मत सम्भार कार्यक्रम	५००००००/-	४६८११७०/-
		जम्मा	१४१८११६९/-

सैद्धान्तिक बेरुजु

१७ **क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति -** स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७९।८० को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ -

मुख्य क्षेत्र	वार्षिक बजेट	खर्च रकम	कुल खर्च मध्ये प्रतिशत
आर्थिक विकास	२८३३३२८६	१५१७४९६६.३१	२.१८
सामाजिक विकास	३२९९८२९९५.५४	३००७३०३८२.०६	४३.१८
पूर्वाधार विकास	१६३८२५२०५.८२	१३४११४५६२.६८	१९.२६
सुशासन तथा अन्तरसम्बन्धित क्षेत्र	२५०९८०००	१८४३७२४३.२५	२.६५
कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक	२५०७९४५३४.६४	२२७९६८८९३.२५	३२.७३
	७९८०३४०२२	६९६४२६०४७.५५	१००

उपर्युक्त विवरण अनुसार सभाले विनियोजन गरेको बजेट मध्ये सामाजिक विकासमा सबैभन्दा बढी ४३.१८ प्रतिशत र आर्थिक विकासमा सबै भन्दा घटी २.१८ प्रतिशत खर्च रहेको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

१८ **त्रैमासिक पूँजीगत खर्च -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३५ बमोजिम बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने कार्यालयले त्रैमासिक प्रगति विवरण बनाई कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार वार्षिक रु.१६,३८,५८,४११/- निकासा भएकोमा प्रथम त्रैमासिकमा रु.१,६३,९६,०४३/- (१० प्रतिशत), दोस्रो त्रैमासिकमा रु.२,७७,७७,५९८/- (१७ प्रतिशत), तेस्रो त्रैमासिकमा रु.४,३६,३१,५८१/- (२७ प्रतिशत) र चौथो त्रैमासिकमा रु.७,६०,५३,१८८/- (४६ प्रतिशत) खर्च गरेको देखिएको छ । यसरी नै आषाढ महिनामा मात्र रु.४,०९,६८,२६५/- (२५ प्रतिशत) खर्च देखिनुले आषाढमा आएर खर्चको चाप बढेको देखिएकाले सन्तुलित खर्च व्यवस्थापन भएको देखिएन । वर्षान्तमा हतारमा काम गराउँदा कामको गुणस्तरमा असर पर्ने देखिएकोले नियममा भएको व्यवस्था अनुरुप आषाढमा खर्च गर्ने परिपाटीमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ । पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरण अनुसार त्रैमासिक पूँजीगत खर्चको स्थिति देहाय बमोजिम रहेको छ-

बजेट उपशिर्षक	**कुल खर्च**	**त्रैमासिक खर्च**	

		प्रथम	दोस्रो	तेश्रो	चौथो	आषाढ महिनाको खर्च
पूँजीगत खर्चतर्फ	१६३८५८४११	१६३९६०४३	२७७७७५९८	४३६३१५८१	७६०५३१८८	४०९६८२६५
प्रतिशत	१००	१०	१७	२७	४६	२५

सैद्धान्तिक बेरुजु

१९ **आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले मिति २०७८।१३ मा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ (नमुना सहित) सबै स्थानीय तहहरूलाई तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्न परिपत्र गरेको छ । हालसम्म यस पालिकाले सो बमोजिमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली निर्देशिका बनाई लागु गरेको छैन । वित्तीय व्यवस्थापन कार्यमा आन्तरिक जाँच र आन्तरिक लेखापरीक्षण प्रभावकारी हुन सकेको छैन । अनुगमन तथा मूल्यांकलाई प्रभावकारी बनाउन सकेको छैन । जसले गर्दा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको प्रमुख उद्देश्य अनुसार पालिकाले निर्धारित विधि र प्रक्रिया अनुसार कार्यसम्पादन गरी लक्ष्य प्राप्त गर्नु पर्नेमा सो नभएको, सम्भावित जोखिमहरूको समयमै पहिचान, रोकथाम र नियन्त्रण प्रभावकारी हुन नसकेको, कार्य सञ्चालन व्यवस्थित, सिलसिलावद्ध हुन नसकेको, स्रोत साधन र सम्पत्तीको उपयोगमा मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता ल्याउन नसकिएको, प्रचलित ऐन, नियम लगायतका कानूनी व्यवस्था तथा कार्यविधिको पालनामा प्रभावकारिता आउन नसकेको, वित्तीय जिम्मेवारी र अनुशासन कायम गरी वित्तीय पारदर्शिता र जवाफदेहिता प्रवर्दधन प्रभावकारी हुन नसकेको अवस्था छ । जसले गर्दा पालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको र सोमाथि विश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन । यसमा सुधारको लागि ऐनले तोकेबमोजिमको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली बनाइ यथाशीघ्र कार्यान्वयन गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२० **आन्तरिक लेखापरीक्षण -** स्थानीय तह संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७७ (२) मा स्थानीय तहले आर्थिक कारोबारको नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारीताको आधारमा प्रत्येक त्रैमासिक समाप्त भएको एक महिना भित्र आन्तरिक लेखापरीक्षण गराउनु पर्ने र आन्तरिक लेखापरीक्षणले औंल्याएका कैफियत सम्बन्धित अधिकारीले अन्तिम लेखापरीक्षण हुनुभन्दा अगावै सम्परीक्षण गराउनु पर्ने व्यवस्था उल्लेख छ । पालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९।८० को सम्पूर्ण आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराएको छ । तसर्थ, आन्तरिक लेखापरीक्षणबाट औंल्याइएका व्यहोराको पूर्ण कार्यान्वयन गर्ने तथा कानुनमा तोकिए बमोजिम आर्थिक कारोबारको आन्तरिक लेखापरीक्षण गराई आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२१ **जिन्सी निरीक्षण -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९९ मा सोही नियमावलीको नियम ९४, ९५ र ९६ बमोजिम जिन्सी मालसामानको लगत खडा गरी राख्नुपर्ने, सोको निरीक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्ने, प्रतिवेदनमा उल्लेखित सामान मध्ये मर्मत गर्नुपर्ने सामान ३ महिना भित्र र लिलाम गर्नुपर्ने सामान ६ महिना भित्र लिलाम गरी सक्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष जिन्सी निरीक्षण गराई प्रतिवेदन

तयार गरेकोमा नियमावलीको व्यवस्था अनुसार प्रतिवेदनमा उल्लेखित मर्मत गर्नुपर्ने सामानको मर्मत सम्भार, लिलामी लगायतका कार्य गरी जिन्सी व्यवस्थापन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२२ **बेरुजु लगत -** प्रदेश आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७८ को दफा ३९ मा जिम्मेवार व्यक्तिले लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदनमा औंल्याइएका नियमित गर्नुपर्ने तथा असुल उपर गर्नुपर्ने वा तर्नु बुझाउनुपर्ने भनी ठहर्याइएको बेरुजुको लगत कार्यालय स्तरमा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले उपरोक्त व्यवस्था बमोजिम बेरुजुको लगत राखेको देखिएन । बेरुजुको लगत तथा सम्परीक्षणको अभिलेख अद्यावधिक नहुँदा कार्यालयको बेरुजु तथा सम्परीक्षणको तुलनात्मक अध्ययन विश्लेषण गर्न सकिएन । ऐनको व्यवस्था बमोजिम बेरुजु अभिलेख अद्यावधिक राख्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२३ **ठेक्का अभिलेख -** सार्वजनिक निर्माण कार्य गर्ने हरेक निकायले ठेक्का अभिलेख म.ले.प.फा.न.५०७ को ढाँचामा अद्यावधिक गरी राख्नुपर्ने व्यवस्था छ। निर्माण कार्यको विस्तृत अभिलेखांकनको लागि प्रयोग गरिने ठेक्का सम्बन्धी अभिलेखले कूल गर्नुपर्ने कार्य, हाल सम्म भएको कामको परिमाण, मूल्य, कार्य सम्पादन जमानत, पेश्की ग्यारेन्टीको अवस्था, काम सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति, भेरिएशन लगायतको जानकारी उपलब्ध हुन्छ। तर यस कार्यालयले उक्त विवरण देखिने गरी अभिलेख राखेको देखिएन। अतः स्वीकृत ढाचा अनुसार सवै विवरण खुल्ने गरी ठेक्का अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२४ **तलवी प्रतिवेदन -** निजामती सेवा ऐन २०४९, स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलब खर्च लेख्नु पर्ने उल्लेख छ । पालिकाले यो वर्ष तलबी प्रतिवेदन पारित नगराई सङ्घीय सरकारबाट हस्तान्तरित चालु अन्तर्गत स्वास्थ्य तर्फ ३५ कर्मचारीको रु.२,३७,२४,५६४।८० र पालिकाका ५० कर्मचारीको रु.२,१४,६७,७७/३४ समेत रु.४,५१,९२,३३८।१४ खर्च लेखेको छ । तलबी प्रतिवेदन पारित नगरी खर्च लेख्न पाउने भन्दा बढी तलब भत्ता ग्रेड भुक्तानी हुन सक्ने तथा लेखापरीक्षणको क्रममा भुक्तानीको तुलना गर्न नसकिने भएकोले तलबी प्रतिवेदन पारित गराएर तलब भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२५ **प्रशासकीय संगठन र जनशक्ति व्यवस्थापन -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित २४५दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित जना २१८ पदपूर्ती भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार २७ पदहरु रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरु यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२६ **कर्मचारी व्यवस्था -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ (८) मा नगर प्रहरी, सवारी चालक, सयस, बगैंचे, प्लम्बर लगायतका पद तथा सेवामा बाहेक करारमा नियुक्त गर्न पाइने व्यवस्था छैन । पालिकाले उल्लेखित पदहरुमा बाहेक कर्मचारी करारमा नियुक्त गरी तलव भत्ता रु.१,०४,८६,०८५/- भुक्तानी गरेको पाइयो । ऐनको व्यवस्था विपरीत कर्मचारी नियुक्त गरी भुक्तानी गर्ने कार्य नियम सम्मत नदेखिएको रु.

पद	नियुक्ति संख्या	तलव भत्ता रु.
इन्जिनियर	१	५६७९५७
सब इन्जिनियर	२	९०२९८०
अ.सब इन्जिनियर	१	३२९०२
सहायक चौथो	२१	८९८२२४६
जम्मा		१०४८६०८५
	अनियमित भएको	१,०४,८६,०८५

सैद्धान्तिक बेरुजु

२७ **अवकास कोष -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ९१ बमोजिम स्थानीय तहले स्थानीय सेवाका आफ्नो दरबन्दीमा कार्यरत प्रत्येक कर्मचारीले खाईपाई आएको मासिक तलबबाट १० प्रतिशत रकम कट्टा गरी सो रकम बराबरले हुन आउने रकम थप गरी जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले यस वर्ष कर्मचारी अवकास कोषमा रु.५०,२०,८१८।९६/-, पदाधिकारीको योगदानमा आधारित बीमा कोषमा रु.५०,०००/- र कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोषमा रु.५०,०००/- विनियोजन गरेको छ । तर उक्त कोषको सञ्चालन सम्बन्धी पालिकाबाट कुनै ऐन कानुनको व्यवस्था भएको देखिएन । यसरी कानूनको व्यवस्था नगरी पालिका अनुदानबाट सोझै कर्मचारी अवकास कोषमा रकम ट्रान्सफर गर्न मिल्ने नदेखिएकाले उक्त रकम फिर्ता लिई स्थानीय तहको सञ्चित कोषमा दाखिला हुनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२८ **आयोगको परामर्श -** प्रदेश र स्थानीय तहको पदमा उपयुक्त उम्मेदवारको छनोटमा स्वच्छता तथा निष्पक्षता कायम गरी योग्यता प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गर्दै सार्वजनिक प्रशासनलाई सक्षम, सुदृढ र सेवामुखी बनाउने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न प्रदेश लोक सेवा आयोग (आधार तथा मापदण्ड निर्धारण) ऐन जारी भएको छ । उक्त ऐन अनुसार स्थानीय तहबाट निवृत्तभरण पाउने पदको नियुक्ति गर्दा र स्थानीय सरकारी सेवाको पदमा ६ महिनाभन्दा बढी समयका लागि नियुक्ति गर्दा उम्मेदवारको उपयुक्तता, स्थानीय तहको संगठित संस्थाका कर्मचारीको सेवाका शर्त सम्बन्धी कानुन र त्यस्तो सेवाका पदमा बढुवा र विभागीय कारबाही गर्दा अपनाउनुपर्ने सामान्य सिद्धान्तको विषयमा आयोगको परामर्श लिनुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । आयोगको परामर्श बेगर इनरुवा नगरपालिकाको मिति २०७८।३।२२ को निर्णयअनुसार १६ कर्मचारीको स्तरवृद्धि गरेकोमा प्रदेश लोक सेवा आयोग, प्रदेश नं. १ विराटनगरको च.नं ५७८ मिति २०७९।८।२१ को पत्रसाथ प्राप्त आयोगको निर्णयअनुसार नियम विपरित गरेको स्तरवृद्धि रद्ध गरेको छ । स्तरवृद्धि भएका १६ जना मध्ये ११ जना कर्मचारीहरुले सम्मानित उच्च अदालत

विराटनगरमा मुद्धा दर्ता गराएकोमा निवेदकहरुको हकमा मिति २०७९।०९।११ गते मुद्दा अन्तिम किनारा नभएसम्म यथास्थितीमा रहने गरी अन्तरिम आदेश भएको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

२९ **समायोजन ग्रेड -** संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयको च. नं. ३०५ मिति २०७९।२।५ को समायोजन भएका स्वास्थ्य सेवा कर्मचारीको ग्रेड सम्बन्धी पत्रमा कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५ को दफा ७(८) बमोजिम समान तहमा समायोजन भएका नेपाल स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारीलाई समयोजन ग्रेड थप गरी उपलब्ध गराउने साथै त्यस्तो ग्रेड समायोजन भई गएका तहमा बहाल रहेसम्म पाउने, स्तरवृद्धि भएपश्चात जुन तहमा स्तर वृद्धि भएको हो सो तहको सुरु तलब स्केलमात्र पाउने तर त्यस्तो सुरु स्केल खाईपाई आएको रकमभन्दा कम भएमा प्रचलित कानुनबमोजिम उपलब्ध गराउने उल्लेख छ । यस पालिकाका निम्नानुसार स्वास्थ्य तर्फका ३५ कर्मचारीलाई समायोजन ग्रेड भुक्तानी गर्दै आएकोमा स्तरवृद्धि भए पश्चात पनि समायोजन ग्रेड (सञ्चयकोष थप समेत) भुक्तानी भएको छ । स्तरवृद्धि पश्चात भुक्तानी भएको समायोजन ग्रेड असुल हुनुपर्ने रु.

क्र.सं.	नाम	पद	श्रेणी/तह	तलब	ग्रेड	समायोजन ग्रेड	क.सं कोषसहित असुलगर्नुपर्ने
१	सरोज कुमार मेहता	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	अधिकृत छैठौं	४३६८९	४३६८	२९१२	४१३५०
२	लक्ष्मी राई	सि अ न मी	अधिकृत छैठौं	४३६८९	२९१२	२९१२	४१३५०
३	ध्रुव राज मेहता	हेल्थ असिस्टेन्ट	अधिकृत छैठौं	४३६८९	१४५६	२९१२	४१३५०
४	मिना भण्डारी	सि अ न मी	अधिकृत छैठौं	४३६८९	१४५६	२९१२	४१३५०
५	रिङकु मेहता	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	अधिकृत छैठौं	४३६८९	१४५६	२९१२	४१३५०
६	शारदा कुमारी बुढाथोकी	सि अ न मी	अधिकृत छैठौं	४३६८९	१४५६	२३१६	३२८८७
७	सन्तोष कुमार मेहता	जन स्वास्थ्य निरीक्षक	अधिकृत छैठौं	४३६८९	१४५६	२९१२	४१३५०
८	एक नारायण श्रेष्ठ	अ हे व	सहायक पाँचौ	३४७३०	८१०६	२३१६	३२८८७
९	रंजिता कुमारी श्रेष्ठ	अ न मी	सहायक पाँचौ	३४७३०	८१०६	२३१६	३२८८७
१०	रुद्र कुमारी कार्की	सि.अ.न.मी.	सहायक पाँचौ	३४७३०	६९४८	२३१६	३२८८७

११	विमल कुमार चौधरी	सहायक पाँचौ	सहायक पाँचौ	३४७३०	५७९०	२३१६	३२८८७
१२	सुलोचना कुमारी चौधरी	अ हे व	सहायक पाँचौ	३४७३०	५७९०	२३१६	३२८८७
१३	ओम काफ्ले	अ हे व	सहायक पाँचौ	३४७३०	४६३२	२३१६	३२८८७
१४	सुस्मिता महतो	सि.अ.न.मी.	सहायक पाँचौ	३४७३०	४६३२	२३१६	३२८८७
१५	कलावती चौधरी	अ न मी	सहायक पाँचौ	३४७३०	३४७४	२३१६	३२८८७
१६	कविता ठाकुर	अ न मी	सहायक पाँचौ	३४७३०	३४७४	२३१६	३२८८७
१७	सन्तोष अधिकारी	अ हे व	सहायक पाँचौ	३४७३०	३४७४	२३१६	३२८८७
१८	अर्चना शाक्य	अ न मी	सहायक पाँचौ	३४७३०	२३१६	२३१६	३२८८७
१९	विकास गुप्ता	अ हे व	सहायक पाँचौ	३४७३०	२३१६	२३१६	३२८८७
२०	किरण कुमारी विश्वकर्मा	सि.अ.न.मी.	सहायक पाँचौ	३४७३०	११५८	२३१६	३२८८७
२१	शिव बहादुर खड्का	अ हे व	सहायक पाँचौ	३४७३०	११५८	२३१६	३२८८७
जम्मा				७९२०४३	७५९३४	५२,२१२.००	७४१४०५
						असुल गर्नुपर्ने	७,४१,४०५

३० **विविध खर्च –**

✂ **.......... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रतिकृया तथा प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१।२५ को निर्णयबाट बेरुजुमा उल्लेखित रकम संशोधन भई थप बेरुजु कायम गरिएको ।)**

३१ **आर्थिक सहायता -** पालिकाले स्पष्ट मापदण्ड र कार्यविधि तर्जुमा गरी तथा बजेट विनियोजन गरेर मात्र आर्थिक सहायता वितरण गर्नु पर्दछ। पालिकाले मापदण्ड र कार्यविधि तयार नगरी विभिन्न संघसंस्था र व्यक्तिहरुलाई रु.२३,६९,९५०/- आर्थिक सहायता वितरण गरेको छ । उक्त रकम पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु.१२,०८,११,२२४/- को २ प्रतिशत हुन आउँछ । निश्चित विधि र मापदण्ड बेगर आर्थिक सहायता वितरण गर्ने प्रक्रियामा नियन्त्रण हुनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३२ **कानून र सञ्चालन स्थिति -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जसअनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट नमूना कानूनहरु बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म ६ वटा ऐन, १ वटा नियमावली, १९ कार्यविधि लगायत २८ वटा कानुन निर्माण गरी कार्यान्यनमा ल्याएको छ । तसर्थ उक्त कानूनहरु राजपत्रमा प्रकाशन गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३३ **न्यायिक समिति -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक समितिको अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतवर्ष फस्यौंट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी २० र यो वर्ष थप भएको ६९ गरी कुल ८९ विवाद दर्ता भएकोमा ५४ वटा मात्र फस्यौंट भई ३५ बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फस्यौंट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३४ **धरौटी फिर्ता -** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२४ मा कट्टा गरिएको धरौटी रकम आन्तरिक राजस्व कार्यालयमा कर विवरण पेश गरेको प्रमाण कागजात पेश गरे पछि भुक्तानी दिनुपर्ने व्यवस्था छ । पालिकाले तपशिल बमोजिमका फर्महरुलाई कर समायोजन गरेको कागजात बेगर धरौटी रकम भुक्तानी गरेको हुँदा कर समायोजन गरेको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

गो.भौ.नं र मिति	विवरण	रकम रु.
२२-०७९।०६।४	बि एण्ड बि कन्स्ट्रक्सन	६५३२७
२७-०७९।०६।७	कोशिला निर्माण सेवा	३२३९२३
२८-०७९।०६।७	डिग्री निर्माण सेवा	१०६२६८
४६-०७९।०७।२७	पवित्र निर्माण सेवा	१७०१६४
४५-०७९।०७।२३	श्री आर.के. निर्माण सेवा	२५९११३
५५-०७९।०८।९	एस.एण्ड एस कन्स्ट्रक्सन	७४४८३
७४-०७९।०९।१९	पवित्रा निर्माण सेवा	७९६८३
७६-०७९।०९।१९	प्रचवी बिल्डर्स	१५०००२
१००-०७९।१०।२६	एन. बि निर्माण सेवा	१७२८४३
१०१-०७९।११।०३	शिव कन्स्ट्रक्सन	६१५४९

१०१-०७९।११।०३	सन्दिप निर्माण सेवा	७५६६२
१४४-०८०।०१।१९	नवनीत कन्स्ट्रक्सन	३६०२९७
जम्मा		१८९९३१४

प्रमाण पेश नगरेको	१८,९९,३१४

३५ **अनुदानको अनुगमन -** सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको एकीन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ । तर पालिकाबाट वितरण भएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलब्धी मापन गरेको छैन । साथै अनुदान सम्बन्धमा स्थानीय अनुदान नीति तय गरेका छैन । तसर्थ अनुगमनलाई प्रभावकारी वनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी अनुदानग्राहीको जीवनस्तरमा सुधार आएको यकिन गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३६ **सहकारी नियमन -** सहकारी ऐन, २०७४ को दफा ७३ अनुसार मासिक, चौमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन बुझाउनु पर्ने र सहकारी नियमावली, २०७५ को नियम २८(४), सहकारी संस्थाहरुको सुपरीवेक्षण, निरीक्षण तथा अनुगमन निर्देशिका, २०७८ को दफा ३ मा मासिक प्रतिवेदन प्रत्येक महिना ७ गते भित्र एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) दाखिला गर्नु पर्ने व्यवस्था छ। पालिकाले उपलब्ध गराएको विवरणअनुसार पालिका भित्र वटा ६३ सहकारी संस्था रहेका छन् । पालिका भित्रका सहकारी संस्थाहरुले एकीकृत सूचना व्यवस्थापन प्रणाली (COPOMIS) बाट विवरण दाखिला गरेको पाइएन । त्यसैगरी पालिकाबाट अनुगमन निरीक्षण गरी तयार गरिएको प्रतिवेदन समेत लेखापरीक्षणका क्रममा पेश भएन । जसले गर्दा सहकारीको सञ्चालन अवस्था बारे अध्ययन गर्न सकिएन । तसर्थ ऐन, नियमावली र निर्देशिका अनुसार प्रणालीमा विवरण दाखिला गर्न लगाई सोको प्रभावकारी अनुगमन गर्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३७ **सार्वजनिक परीक्षण -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७८ बमोजिम स्थानीय तहले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी, दिगो र भरपर्दो बनाउन कार्यक्रमको सामाजिक परीक्षण अन्तर्गत सार्वजनिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई गर्नुपर्ने व्यवस्था बमोजिमको कार्य भएको पाइएन । तोकिए बमोजिम सार्वजनिक परीक्षण गरी पालिकाबाट हुने आर्थिक कारोबारमा जवाफदेहिता र पारदर्शिताको प्रवर्द्धन गर्नु पर्दछ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३८ **फोहरमैला व्यवस्थापन -** फोहरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०६८ अनुसार स्थानीय तहहरुले स्रोतमै फोहरमैलाको वर्गीकरण गर्न लगाई सोही अनुसार सङ्कलन र व्यवस्थापन गर्ने कार्यको शुरुवात गर्न नसकेको कारण फोहरमैला व्यवस्थापनमा जटिलता देखिएको छ । फोहर उत्सर्जन हुने स्रोतमा नै वर्गीकरण गरी कुहिने, नकुहिने, सिसाजन्य, अस्पतालबाट उत्पादित र इ-वेष्ट लगायतका फोहर वर्गीकरण गरी उपयुक्त व्यवस्थापन गरेको देखिएन । फोहरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरी पालिकाको पर्यावरणलाई स्वच्छ राख्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

३९ **शोधभर्ना नलिएको -** मृगौला प्रत्यारोपण गरेका, डायलाइसिस गरिरहेका, क्यान्सर रोगी र मेरुदण्ड पक्षघातका विरामीहरुले औषधी उपचार बापत खर्च उपलब्ध गराउने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८ बमोजिम पालिकाले रु. ५००० का दरले मासिक रुपमा वितरण गरेको छ । यस आर्थिक वर्षमा कार्यपालिकाको निर्णयअनुसार ८९ जनालाई रु.१५८५०००।- खर्च गरेकोमा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट रु. १३८५०००।- मात्र शोधभर्ना लिएको देखिएकोले बाँकी रु.२०००००।- पालिकाले शोधभर्ना लिनुपर्ने देखिन्छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४० **मर्मत संभार कोष -** सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ को नियम उपनियम (३) मा सम्पन्न निर्माण कार्यको सञ्चालन वा मर्मत सम्भार उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले गर्नुपर्ने, सोही नियमावलीको उपनियम (१५) मा उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायले सम्पन्न आयोजनाको सेवा उपयोग गरे बापत उपभोक्ताले तिर्नुपर्ने सेवा शुल्क तोकी शुल्क जम्मा गर्ने कुनै कोष खडा गरी सोही कोषबाट त्यस्तो निर्माण कार्य सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । विभिन्न योजना सञ्चालन गर्न सम्बन्धित उपभोक्ता समितिसँग गरेको सम्झौतामा मर्मत सम्भारको जिम्मा सम्बन्धित उपभोक्ता समितिले लिनुपर्ने उल्लेख भए तापनि सम्पन्न आयोजना मर्मत सम्भारका लागि कतिपय उपभोक्ता समितिहरुले मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गरेको पाइएन । अतः निर्मित आयोजनाहरुको सु-सञ्चालन तथा दिगोपनाको लागि मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्था गरिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४१ **पेश्की बाँकी -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ मा पेश्की दिईएको रकम तोकिएको म्यादभित्र फस्यौंट गर्नु गराउनु पेश्की लिने दिने दुवै थरिको कर्तव्य हुने व्यवस्था छ । निम्नानुसार पेश्की दिएको रकम रु.९,०४,०००/- आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्मपनि फस्यौंट नभई बाँकी रहेको देखियो। पेश्की रकम नियमानुसार फस्यौंट गर्नुपर्दछ । म्याद नाघेको पेश्की रु.

क्र.सं	पेश्की लिनेको नाम	प्रयोजन/विवरण	पेश्की रकम	म्याद नाघेको
१	सुमन थापा	इन्धन , , छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च लगायत अन्य	१०४०००	१०४०००
२	मुकेस पोखरेल	विविध खर्च	१०००००	१०००००
३	सुर्य कुमार नेपाल	जलाधार क्षेत्रको संरक्षण तथा सरसफाइ	१०००००	१०००००
४	शहिद सरोकार मञ्च भवन निर्माण उ स	स्मृति, प्रतिष्ठान तथा संघसस्थाहरुलाई अनुदान	६०००००	६०००००
५	ए.के कन्स्ट्रक्सन	जगदिस मेहेताको घर देखि नहरसम्म पक्की नाला सहितको कालोपत्रे गर्ने कार्य	५९००००	
६	निकिता एण्ड राज कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	टेम्पो स्टेण्ड देखि जिल्ला अस्पतालसम्म कालोपत्रे सडक निर्माण	११०००००	

७	निकिता एण्ड राज कन्स्ट्रक्सन प्रा.लि.	टेम्पो स्टेण्ड देखि जिल्ला अस्पतालसम्म कालोपत्रे सडक निर्माण	३०००००	
		कुल जम्मा	२८९४०००	९०४०००

पेश्की	९,०४,०००

४२ **वहाल विटौरी कर** - नगरपालिकाले वहाल विटौरी कर सम्वन्धी आय ठेक्का आह्वान गरेकोमा सोनाक्षी कन्ट्रक्सन एण्ड सप्लार्यस गढी- ३ ले मूल्य अभिवृद्ध कर, ठेक्का कर १ प्रतिशत समेत कुल रु.५४,४२,११९.७० मा मिति २०७९।६।३० संझौता गरेको देखियो । उक्त संझौता अनुसार प्रत्येक किस्ता रु.५,३३,३४५/- महिना सकिएको ७ दिन भित्र वुझाउनु पर्ने र कवोल वरावरको सम्पूर्ण कर २०८० वैशाख ७ भित्र वुझाउनु पर्ने अन्यथा वाँकी रकमको १० प्रतिशतका दरले जरिवाना लाग्ने उल्लेख छ । बोलपत्र साकारकर्ताले देहाय अनुसार ढिलो रकम दाखिला गरेकोले संझौता अनुसार समयमा रकम नवुझाएको करण रु. १,११,७०७/- जरिवाना असुल गर्ने पर्ने रु.

वुझाएकोमिति	किस्ता	रकम
२०७९।६।३०	प्रथम	1648036.05
२०७९।६।३०	मू अ कर एकमुष्ठ	624013.65
२०७९।८।१९	दोश्रो	533000
२०७९।११।४	तेस्रो	500000
२०७९।१२।१६	चौथौ	600000
२०८०।१।७	पाँचौ	450000
२०८०।१।३१	छैटौ	400000
२०८०।२।८	सातौ	476570
२०८०।३।३१	अन्तिम	240500
जम्मा		5472119.65

असुल गर्नुपर्ने	१,११,७०७

४३ **आन्तरिक आय ढिलो दाखिला** - वडा गतरुपमा संकलन भएको आन्तरिक आय समय मै दाखिला हुनुपर्दछ । नगरपालिकामा रहेका वडाहरुमा संकलन भएको राजश्व समय मै दाखिला गरेको देखिएन । जसका केही उदाहरण निम्नानुसार छन् ।

वडा नं.	उठाएको मिति	वैंक दाखिला मिति	रकम
१	२०८०।१।२ देखि २०८०।३।२८ सम्म	२०८०।३।२९	३५९,७२५/-
२	२०८०।२।१६ देखि २०८०।३।२८ सम्म	२०८०।३।२९	२६३५०२/-
४	२०८०।२।१६ देखि २०८०।३।२८ सम्म	२०८०।३।२९	२१७०२६/-
५	२०८०।२।१६ देखि २०८०।३।२८ सम्म	२०८०।३।२८	२८५५८५/-

सैद्धान्तिक बेरुजु

४४ **मूल्य अभिवृद्धि कर -**

✂ .... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर असुल भएको आधारमा मिति २०८१।१।२५ को निर्णयबाट रु.१२८७००।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

४५ **नगर प्रमुख छात्रवृत्ति कार्यक्रमल -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकम खर्च लेख्नुअघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भूक्तानी दिन आवश्यक बिल भरपाई र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ ।नगरपालिकाले यस वर्ष नगर प्रमुख छात्रवृति कार्यक्रमा रु.१० लाख विनियोजनगरी रु.२,४६,०००/- खर्च गरेको देखियो । स्वीकृत कार्यक्रममा दलित, विपन्न तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरुलाई डाक्टर, इन्जिनियर नर्स लगायत प्राविधिक विषय निशुल्क पठन पाठन उल्लेख गरेकोमा कार्यक्रम संचालन तथा विद्यार्थि छनौट गर्ने सम्बन्धि कुनै कार्यविधि तयार नगरी ९ जनालाई कोरियन भाषा अध्ययनको लागि रु.४०००/- को दरले भुक्तानी दिएको, रु.२ लाख शिक्षाअधिकृतलाई शिक्षा सम्बन्धि तालिम संचालनको लागि पेश्कि दिई खर्च गरेको देखियो । कार्यक्रम संचालनको कार्यविधि नबनाई प्रमुखको तोक आदेशको आधारमा कोरियन भाषा अध्ययनको लागि भुक्तानी दिएको साथै स्वीकृत कार्यक्रमा नमिल्ने तालिम संचालनगरी खर्च गरेको नियम सम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	२,४६,०००

४६ **इन्धन खर्च –**

✂ .... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रतिकृया तथा प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१।२५ को निर्णयबाट बेरुजुमा उल्लेखित रकम संशोधन भई थप बेरुजु कायम गरिएको ।)

४७ **शैक्षिक तथ्यांक -** पालिकाले शिक्षा क्षेत्रको सशर्त अनुदानको रकम खर्च गर्दा शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्थानीय र प्रदेश तहमा सशर्त अनुदान एवम् शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमसँग सम्बन्धित कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिका आ.ब.२०७९/८० मा भएको व्यवस्था बमोजिम गर्नुपर्दछ । कार्यालयले कृयाकलाप नं १.१.४.१ प्रारम्भिक वाल विकास सहजकर्ताको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान वापत त्रैमासिक रुपमा तलव भत्ता रकम सम्बन्धित विद्यालयमा निकासा गरी खर्च लेखेको छ । विद्यालयलाई तलव भत्ता लगायतका अनुदान उपलव्ध गराउँदा सम्बन्धित संस्थाले शैक्षिक तथ्यांक (EMIS),

२०७९।८० भरी प्रमाणित भएको यकिन गरेर मात्र उपलव्ध गराउनु पर्ने व्यवस्था कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लेख भएकोमा विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्यांक यथार्थपरक भए नभएको सम्बन्धमा पालिकाले निरीक्षण गर्ने एवं प्रमाणित गर्ने गरेको नदेखिएकोले उक्त तथ्यांकको आधारमा नगरपालिकाले उपलव्ध गराएको अनुदान रकम सही हो भनी यकिन गर्न सकिएन ।कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकामा उल्लेखित व्यवस्था बमोजिम विद्यालयले भरेको विवरण यकिन तथा प्रमाणित गरेरमात्र अनुदान निकासा दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४८ **विद्यालयगत निकासा खाता** - आर्थिक कार्यविधि नियमावली तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७९(कोशी प्रदेश) को नियम ३१ मा अधिकार प्राप्त अधिकारीले आय व्यय ठीक र विश्वसनिय रहेको तथा दोहोरो हुने गरी भुक्तानी भएको छैन भन्ने कुरामा ध्यान दिनु पर्ने उल्लेख छ । पालिकाले तोकिएको ढाँचामा विभिन्न विद्यालयलाई निकासा दिएको रकमको स्पष्ट विवरण खुल्ने गरी यथार्थ विवरण अभिलेख राख्नु पर्नेमा निकासा अभिलेख राखेको छैन । जसबाट विद्यालयलाई वास्तविक रुपमा निकासा दिनु पर्ने र भुक्तानी दिएकोबारे यथार्थ विवरण प्राप्त गर्न कठिन हुने भएकोले विद्यालयगत निकासा रजिस्टर्ड खाता अद्यावधिक राख्नु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

४९ **शिक्षकको पारिश्रामिक कर** - आय कर ऐन २०५८ वमोजिम प्राकृतिक व्यक्तिले रोजगारदातावाट प्राप्त आम्दानीवाट तोकिएको सीमा भन्दा वढी आयमा वार्षिक रुपमा गणना गरी पारिश्रमिक कर कट्टि गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकामा कार्यरत निम्न विद्यालयका निम्न शिक्षकहरुको वार्षिक आयमा पारिश्रमिक आय कर कट्टी भएको नदेखिएकोले असूल हुनुपर्ने रु.

सि.नं.	शिक्षकको नाम	विद्यालयको नाम	वार्षिक आय	छुट रकम	कर लाग्ने आय	कर रकम
१	काशीराम चौधरी	राष्ट्रिय हरि मा वि	८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
२	जागेश्वर साह	त्रिभुवन मा वि	८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
३	ललित चौधरी		७८३२३५	७३५४२०	४७८१५	४७८१
४	तेजनारायण यादव	सरवस्ती मा वि	८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
५	श्याम देव मेहता		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
६	उमेश प्रसाद यादव		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
७	राम विलास मेहता	ज्ञानोदय मा वि	८२०३११	७४१६८६	७८६२५	७८६१
८	पिंकी कुमारी पण्डित		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
९	युवराज भण्डारी		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
१०	मोहन खतिवडा		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
११	शंकर चौधरी		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
१२	वलराम चौधरी	जनता मा वि	८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८

१३	युवराज खत्रि		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
१४	प्रकाश मणि पोखरेल		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
१५	भावना सुवेदी		८०३९१०	७३८९१४	६४९९५	६४९९
१६	राजकिरण चौधरी		७८३२३५	७३५४२०	४७८१५	४७८१
१७	राम सागर मेहता		७४१८८४	७२८४३१	१३४५३	१३४५
१८	सुमन गुराँगाई		६६७५८१	६०००००	६७५८१	६७५८
१९	तीर्थराज भट्टराई	शारदा मा वि	९१५४६५	७५७७६९	१५७६९६	१५७६९
२०	लोक वहादुर श्रीपाली		९१५४६५	७५७७६९	१५७६९६	१५७६९
२१	विश्वमान परियार		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
२२	विजुली पण्डित		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
२३	शिलाकान्त झा		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
२४	निर्मल श्रेष्ठ		७८३२३५	७३५४२०	४७८१५	४७८१
२५	कपिल गुरागाईं		७४१८८४	७२८४३१	१३४५३	१३४५
२६	सन्तोष कुमार भट्टराई		६६७५८१	६०००००	६७७५८	६७५८
२७	अम्विका ढकाल		६६७५८१	६०००००	६७७५८	६७५८
२८	श्रीलाल साह		६६७५८१	६०००००	६७७५८	६७५८
२९	राम वावु पोखरेल		८२४५८५	७४२४०८	८२१७६	८२१८
जम्मा						२२१४५१

असुल गर्नुपर्ने	२,२१,४५१

५० **फरक शीर्षकमा खर्च–**

✂ .... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१।२५ को निर्णयबाट रु.८४०७२०।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

५१ **विद्यालय अनुगमन प्रतिवेदन -** स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को परिच्छेद ३ मा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत सामुदायिक, संस्थागत, गुठी र सहकारी विद्यालय स्थापना, अनुमति, सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा नियमन सम्बन्धि व्यवस्था गरेको छ । साथै शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले तयार गरेको कार्यक्रम कार्यान्वयन पुस्तिकका २०७९/८० मा सामुदायिक विद्यालयलाई निकासा दिएको अनुदान रकम विद्यालयले तोकिएको कार्यमा खर्च भए नभएको सम्बन्धमा समेत पालिकाले अनुगमन गर्नुपर्ने उल्लेख छ । नगरपालिकाबाट अनुमति लिई सञ्चालनमा रहेका संस्थागत विद्यालयहरुको व्यवस्थापन र अनुगमन सम्बन्धमा पालिकाले मापदण्ड निर्धारण गरेको देखिएन । संस्थागत विद्यालयको शुल्क निर्धारण तोकिए बमोजिम गरे नगरेको साथै पालिकाबाट निकासा भएको अनुदान रकम तोकिएको प्रयोजनमा खर्च भए/नभएको सम्बन्धमा अनुगमनगरी प्रतिवेदन तयार गरेको देखिएन । नगरपालिकाले पालिकाक्षेत्रमा सञ्चालित सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयको नियमित अनुगमन तथा सुपरीवेक्षण गरी शैक्षिक गुणस्तर बृद्धिमा ध्यान दिनु पर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५२ **स्यानिटरी प्याड -** स्यानिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि,२०७६ को दफा ४ मा पालिकाले खरिद गरेको स्यानिटरी प्याड गुणस्तरमा कमी नआउने गरी भण्डारण गर्नुपर्ने उल्लेख छ। साथै दफा ५ मा स्यानिटरी प्याड त्रैमासिक,चौमासिक वा अर्धवार्षिक रुपमा वितरण गर्न सकिने उल्लेख छ।पालिकाका भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरुमा कक्षा ६ भन्दा माथिका छात्रा विद्यार्थीहरु १४२८२ जना रहेका छन। पालिकाले यस वर्ष १४२८५ प्याकेट स्यानेटरी प्याड खरिदगरी रु. ९,९८,०००/- (मु.अ. कर समेत) भुक्तानी खर्च गरेको देखियो । पालिकाले गत विगतको खपतलाई आधार मानी समय मै उचित परिमाणमा खरिद गर्नुपर्नेमा वर्षान्तमा खरिद गरी मौज्दातमा राखेको देखिन्छ। खरिद गरिएका प्याडहरु लामो समय भण्डारणगर्दा गुणस्तरमा कमी आउने भएकोले आवश्यकताको पहिचान गरी आवश्यक परिमाणमा मात्र प्याड खरिद गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५३ **औषधि खरिद -** पालिकालाई वार्षिक रुपमा आवश्यक निःशुल्क वितरण गर्ने औषधिको परिमाण सम्बन्धमा वार्षिक आवश्यकताको परिणाम विवरण तयार गर्नुपर्दछ । उक्त विवरणको आधारमा तालुक निकायबाट प्राप्तहुने औषधिको परिमाण घटाई बाँकि औषधि पालिकाबाट खरिद गरी पुल सिस्टमको आधारमा औषधिको आपूर्ति व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ ।पालिकाले खरिदगर्ने औषधीमा उत्पादन मिति , म्याद सकिने मिति, ब्याच नं., उत्पादक कम्पनीको नाम र निःशुल्क वितरणको लागि लगायतका सूचना उल्लेख रहेको हुनुपर्दछ । आपूर्ति भएका औषधिको म्याद सकिने मिति भण्डार दाखिला समयदेखि कम्तीमा १८ महिना बाँकी हुनुपर्ने तथा भण्डारमा दाखिला गर्दा समेत उल्लेखित सबै विवरण खुलाउनुपर्दछ । यसवर्ष पालिकाले रु. २१,७३,५५४/- को औषधि खरिद गरेकोमा गत वर्षको औषधि मौज्दातको विवरण यकिन गरेको र सबै औषधिमा निशुल्क वितरणको लागि भन्ने लोगो लगाएको देखिएन । अतः पालिकाले औषधि खरिदगर्नु भन्द पहिले गत वर्षको खपत र मौज्दात बाँकिको विवरण अद्यावधिकगरी औषधि खरिद, उपयोग र मौज्दातको अवस्था यकिन गरी औषधि खरिदलाई व्यवस्थित बनाउनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५४ **हेजार्ड भत्ता –**

✂ .... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१।२५ को निर्णयबाट रु.१३१०६४।- सम्परीक्षण गरिएको ।)

५५ **बढी ग्रेड रकम -** आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७९ को नियम ४१(१०) उल्लेख भए अनुसार सरकारी खर्च लेख्नु अघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भुक्तानी दिन आवश्यक विल, भरपाई र प्रमाण कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गर्ने पर्नेछ । नगरपालिकामा स्वाथ्य तर्फ कार्यरत निम्न कर्मचारीहरुको काम गर्ने पत्र दिएको मिति देखि मात्र ग्रेड वृद्धि दिनु पर्नेमा स्तरवृध्दिको निर्णय मिति देखि नै छुटेको ग्रेड रकम भनी खर्च लेखेको वढी ग्रेड रकम असुल गर्नु पर्ने रकम रु.

सि नं.	नाम थर	छुट रकम	सा सु कर ट्टी	खुद वुझेको रकम	कैफियत
१	ध्रुवराज मेहता	३११६०	३१२	३०८४८	२०७८।१०।१ देखि २०७९ वैशाख मसान्त सम्म
२	मिनाभण्डारी	३११६०	३१२	३०८४८	२०७८।१०।१देखि २०७९ वैशाख मसान्त सम्म
३	रिंकुमेहता	३११६०	३१२	३०८४८	२०७८।१०।१देखि २०७९ वैशाख मसान्त सम्म
४	सन्तोषमेहता	३११६०	३१२	३०८४८	२०७८।१०।१देखि २०७९ वैशाख मसान्त सम्म
५	लक्ष्मीराई	३८९५०	३९०	३८५६१	२०७८।१०।१देखि २०७९ जेष्ठ मसान्त सम्म
६	किरणकुमारी विश्वकर्मा	९५४०	९५	९४४५	२०७८।१०।१देखि २०७९ असार मसान्त सम्म
७	विमल चौधरी	६३६०	६४	६२९६	२०७९।११।१६देखि २०७९ असार मसान्त सम्म
८	सुस्मितामहतो	१५९००	१५९	१५७४१	२०७९।६।५देखि २०७९ असार मसान्त सम्म
९	विकासगुप्ता	१९०८०	१९१	१८८८९	२०७९।४।११देखि २०७९ असार मसान्त सम्म
१०	सुलोचनाकुमारी चौधरी	६३६०	६४	६२९६	२०७९।११।१६देखि २०७९ असार मसान्त सम्म
११	गंगाकुमारी मेहता	१५९००	१५९	१५७४१	२०७९।६।५देखि २०७९ असार मसान्त सम्म
१२	निखिल पोखरेल	४९४१२	४९४	४८९१८	२०७७।४।१देखि २०७८।३।३१ को छुट १२ ग्रेडको (१२ * १२६७) १५२०४ र २०७८।४।१
१३	सन्तोष देव	४९४१२	४९४	४८९१८	
१४	मिश्रीलाल मेहता	४९४१२	४९४	४८९१८	

१५	राकेश प्रसाद साह	४९४१२	४९४	४८९१८	२०७९।३।३१ सम्मर ग्रेड ३०४०८ समेत जम्मा ४५६१२ का दरलेभुक्तानी हुने निवेदनमा उल्लेख भए पनि ४९४१२ दरले भुक्तानी भएको
१६	सालिन्द्र मेहता	४९४१२	४९४	४८९१८	
	श्याम सुन्दर मेहता	४९४१२	४९४	४८९१८	
जम्मा				५२७८७०	

असुल गर्नुपर्ने	५,२७,८६९

५६ **दरवन्दी नभएको पदको खर्च -** नगरपालिकामा दरवन्दी नरहेको अवस्थामा नगरपालिकामा काजमा रही जिल्ला अस्पताल, सुनसरी इनरुवामा कार्यरत ल्यावटेक्नेसियन (अधिकृत छैंठौ) अर्चना गुप्तालाई यस वर्ष तलव भत्ता (चार्डपर्व) समेत रु.८२१६०९/- भुक्तानी दिएको देखियो । दरबन्दी भन्दा वाहिरको कर्मचारीलाई भुक्तानी गरेको तलब भत्ता अनियमित देखिएको रु.

अनियमित भएको	८,२१,६०९

५७ **न्यानो झोला कार्यक्रम -** स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट जारी गरेको आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा सशर्त अनुदान तर्फ स्थानीय तहबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरुको मार्गदर्शनमा प्रसुति संख्या अनुमान गरी न्यानो झोलाको लागि अस्पतालहरुले सार्वजनिक खरिद ऐन र नियमावली अनुसार तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार खरिद गरी सो अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट गुणस्तर परीक्षण गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । यस पालिका अन्तर्गतका १ बर्थिङ सेन्टरका विगतका आर्थिक वर्षहरुमा ४१९ थान खरिद गरेकोमा यो वर्ष २९ जना मात्र प्रसुति भएको अभिलेखबाट देखिन्छ । पालिकाको भण्डारमा खरिद गरिएका ३९० थान न्यानो झोला मौज्दातमा रहेका छन् । खरिद भएका त्यस्ता झोलाहरु तोकिएको स्पेशिफिकेशन अनुसार गुणस्तर भए नभएको आधिकारिक तहबाट परीक्षण गरेको देखिएन । तसर्थ माग र आवश्यकताको वस्तुनिष्ठ आङ्कलन गरी गुणस्तरीय झोला खरिद गर्नुपर्दछ । लामो समय भण्डारण गर्दा सोको गुणस्तरमा ह्रास आउने हुनाले त्यसतर्फ समेत पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

५८ **नयाँ माछा पकेट क्षेत्र –**

✂ **..........(प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१।२५ को निर्णयबाट सैद्धान्तिक बेरुजु थप कायम गरिएको ।)**

५९ **पारिश्रमिक आय कर -** आय कर ऐन २०५८ वमोजिम प्राकृतिक व्यक्तिले रोजगारदातावाट प्राप्त आम्दानीवाट तोकिएको सीमा भन्दा वढी आयमा वार्षिक रुपमा गणना गरी पारिश्रमिक कर कट्टि गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । पालिकामा कार्यरत निम्न कर्मचारीहरुको वार्षिक आयमा पारिश्रमिक आय कर कट्टी भएको नदेखिएकोले असूल हुनुपर्ने रु.

सि.नं.	कर्मचारीका नाम	वार्षिक आय	छुट रकम	कर लाग्ने आय	कर रक
१	चलेन्द्र थापा	८४५२६०।६०	७९९९०३।२०	४५३५७।४०	४५३५।७४
जम्मा					४५३५।७४

(मिति २०८१-१-२५ मा कपिलेश्वर प्रसाद साह को ३,०५५.७६ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको मिति २०८१-१-२५ मा निखिल पोखरेल को ३,३७१.९ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको मिति २०८१-१-२५ मा राकेश प्रसाद शाह को १३,३७१.९ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको मिति २०८१-१-२५ मा शालिन्द्र कुमार मेहता को ७,३७१.९ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको मिति २०८१-१-२५ मा श्याम सुन्दर मेहता को २,७९९.३ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको मिति २०८१-१-२५ मा मिश्री लाल मेहता को ५,७९९.४२ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको मिति २०८१-१-२५ मा संतोष कुमार देव को ५,७९९.३ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको मिति २०८१-१-२५ मा सरोज कुमार मेहता को ३,०६३.३ सम्परीक्षण मनासिब देखि फर्स्यौट गरिएको ।)

असुल गर्नुपर्ने	४,५३५.७४

६० **सुरक्षित नागरिक आवास कार्यान्वयन** - सुरक्षित नागरिक आवास कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७५ को नियमा ७ मा छनौट भएका लाभग्राहीलाई सम्झौता बमोजिम जस्तापाता, काठ लगायतको निर्माण सामग्री खरिद गर्न सम्झौता रकमको साठी प्रतिशत रकम उपलब्ध गराउइने र नियम ८ मा पहिलो किस्ताको रकमबाट निर्माण सामग्री खरिद गरी निर्माण सम्पन्न भएको भनी स्थानीय तहको प्राविधिकबाट अनुसुची ३ बमोजिमको प्राविधिक प्रतिवेदन सहितको सिफारिसको आधारमा अन्तिम किस्त भुक्तानी हुने उल्लेख छ । कार्यालयले पालिका १४ जना लाभग्राहीलाई पहिलो किस्ता वापत रु.३००००/- का दरले जम्मा रु. ४,२०,००० /- अनुदान भुक्तानी दिएकोमा कार्यविधि बमोजिम निर्माण सामग्रि खरिद तथा प्रयोग गरी निर्माण सम्पन्न गरेको तथा अन्तिम किस्ता भुक्तानी सुरक्षित नागरिक आवास कार्यान्वयन लिएको देखिएन । पहिलो किस्ता तोकिएको कार्यमा प्रयोग भएको पुष्टि हुनेगरी अनुसुची ३ बमोजिम विवरण भरी निर्माण कार्य सम्पन्न भएको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	४,२०,०००

६१ **प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम** - स्थानीयतहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारीको प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतह भित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम व्यवस्थित रुपमा सञ्चालनका लागि प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका, २०७५ तयार गरेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत पालिका अन्तर्गत १० योजना सञ्चालन गरी यस वर्ष रु.४६,३२,७६४/- ज्यालामा खर्च गरेको छ । पालिकाका नियमित योजना र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गतका योजना छनौट गर्दा योजना छनौटको आधार नखुलाएकोले दोहोरो परे नपरेको सम्बन्धमा स्पष्ट हुन सकिएन । योजनामा दोहोरो नहुने गरी योजना छनौट गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्दछ । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सिर्जना भएको देखिंदैन । तसर्थ कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका बमोजिम व्यवस्थित तवरले कार्य सञ्चालन गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

६२ **सिताघाट निर्माण –**

✂ .... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१।२५ को निर्णयबाट सैद्धान्तिक बेरुजु थप कायम गरिएको ।)

६३ **वडा नं.५ सभाहल निर्माण –**

✂ .... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१।२५ को निर्णयबाट सैद्धान्तिक बेरुजु थप कायम गरिएको ।)

६४ **सोझै खरिद** - सार्वजनिक खरिद नियमाली, २०६४ को नियम ८५ मा एक आर्थिक वर्षमा एकै पटक वा पटक पटक गरी दश लाख रुपैया भन्दा बढीको लागत अनुमान भएको मालसामान एकै व्यक्ति, फर्म, कम्पनी वा संस्थाबाट सोझै खरिद गर्न नहुने उल्लेख छ । कार्यालयले नियमावलीमा तोकिएको सिमा भन्दा निम्नानुसार बढी रकमको मालसामान एकै फर्मबाट खरिद गरेको देखियो । नियमावलीको सिमा भन्दा बढी रकमको खरिद एकै फर्मबाटगरी दिएको भुक्तानी नियम सम्मत नदेखिएको रु.

सि.नं.	फर्मको नाम	खरिद विवरण	भुक्तानी रकम
१	श्री हरि ट्रेडर्स	कार्यालय सामाग्री लगायत	२४३९४९७/-
२	चौधरी इम्पेक्स	फर्निचर लगायत	११३४२७६/-
३	निश्चल सप्लायर्स	कार्यालय सामाग्रि लगायत	२२८७२५८/-
		जम्मा	**५६६१०३१/-**

अनियमित भएको	५६,६१,०३१

६५ **परामर्स तथा डीपीआर खर्च** - बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरुयोजना डीपीआर लगायतको अध्ययत गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ । यस कार्यालयले यो बर्ष स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम अनुसार देहायबमोजिमको कार्य परामर्शदाताबाट गराई प्रतिवेदन प्राप्त गरको छ ।

कार्य विवरण	परामर्शदाता	खर्च रकम	अध्ययनबाट निर्धारण भएको आयोजनाको लागत
इनरुवा न पा वडा नं १ का विभिन्न सडकको DPR	किरु इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्ट प्रा.लि.	४८६१९२/-	
लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण	पाथिभरा अनुसन्धान सेवा एवम् परामर्श सेवा प्रा.लि.	३१०२३०/-	
२ विद्यालयको माटो परीक्षण कार्य	वि एण्ड वि इन्जिनियरिङ्ग कन्सल्टेन्सी	९९५५३०/-	

	जम्मा	१७९१९५२/-	

यस्तो अध्ययन कार्य गराउँदा लाग्ने खर्चको लागत अनुमान तयार गर्दा स्वीकृत बजेटकै हाराहारीमा हुनेगरी इन्जिनयरिङ्ग परामर्शकोलागि शहरी विकास मन्त्रालय तथा सडक विभागको नर्म्सलाई आधार मानि तयार गरेको तथा अन्य परामर्शको लागत अनुमानको आधार समेत नलिई कुन विशेषज्ञ कति कार्यदिन लाग्ने सम्बन्धि आधार नलिई स्वीकृत बजेट बमोजिमकै रकम खर्च गरेको उपयुक्त देखिएन । डी.पी.आर.तयार गर्दा कार्यालयको प्राविधिक जनशक्ति प्रयोग नगर्नाको कारण स्पष्ट गर्दै आगामी दिनमा आगामी दिनमा कार्यालयको प्राविधिक जनशक्तिबाट यस्तो कार्य गराउनु पर्दछ । साथै यसरी अध्ययन प्रतिवेदन तयार भएका आयोजनाहरु कार्यान्वयनमा गएको समेत नदेखिएकोले खर्चको सार्थकता समेत देखिएन।

सैद्धान्तिक बेरुजु

६६ **कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२५ मा सार्वजनिक निकायका प्रमुखले निर्माण कार्य स्वीकृत ड्रइङ्ग, डिजाइन वा स्पेसिफिकेशन बमोजिम भए नभएको कुरा प्राविधिक कर्मचारीबाट जाँचबुझ गाराई कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गराउनु पर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले देहाय अनुसार निर्माण सामग्री खरिदगरी भुक्तानी खर्च लेखेकोमा उक्त प्रयोग भएको देखिने प्राविधक नापजाँच तथा कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन संलग्न छैन । खरिद गरेको सामान वितरण भरपाईको आधारमा खर्च जनाएकोले प्रयोग भएको सम्बन्धमा प्राविधिक पुष्ट्याई समेत कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्दछ रु.

गो.भौ.नं./ मिति	विवरण	भुक्तानी रकम
२३-०७९/६/२८	ह्यूम पाइप	९८२४४४/-
२६४-०८०/२/३२	ह्यूम पाइप	७२३२०/-

प्रमाण पेश नगरेको	१०,५४,७६४

६७ **बुढी बज्यु मन्दिर नाला थप कार्य** - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५४ मा खरिद सम्झौता गर्दाका बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सम्झौता कार्यान्वयनको क्रममा सृजना भएमा सोको स्पष्ट कारण खुलाई भेरिएसन आदेश जारी गर्न सक्ने उल्लेख छ । कार्यालयले बुढी बज्यु मन्दिर देखि उत्तर पक्की नाला निर्माण कार्य बोलपत्रको माध्यमबाट लागत अनुमान रु.२८,३६,५८८/२८ को ३७ प्रतिशत घटी रु.१७,७९,८६६/- मा डिग्री निर्माण सेवासँग सम्झौतागरी निर्माणकार्य गराएको देखियो । सोही स्थानमा थप निर्माण कार्यको लागि छुट्टै रु.९,९७,५२८/८३ को लागत अनुमान तयारगरी सोही निर्माण व्यवसायिसँग सोझै सम्झौता तथा कार्य गराई भुक्तानी दिएको देखियो ।एकै कार्य स्थलमा थप निर्माण कार्य गराउनुपर्दा स्पष्ट कारण सहित नियमानुसार भेरिएन आदेश जारिगरी कार्य गराउनुपर्नेमा छुट्टै लागत अनुमान तयारगरी सोझै कार्य गराई दिएको भुक्तानी नियम सम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	९,९७,५२८.८३

६८ **उरावँ संग्रालय थप कार्य** - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५४ मा खरिद सम्झौता गर्दाका बखत पूर्वानुमान गर्न नसकिएको परिस्थिति सम्झौता कार्यान्वयनको क्रममा सृजना भएमा सोको स्पष्ट कारण खुलाई भेरिएसन आदेश

जारी गर्न सक्ने उल्लेख छ । कार्यालयले उराव आदिवासी जनजातीहरुको उत्थानकालागि संग्रालय भवन थप निर्माण कार्य बोलपत्रको माध्यमबाट लागत अनुमान रु.८४,३३,३६९/२८ को ३५ प्रतिशत घटी रु.५४,३७,२११/- मा अम्बिका कन्स्ट्रक्सनसँग सम्झौतागरी निर्माणकार्य गराएको देखियो । सोही स्थानमा थप निर्माण कार्यको लागि छुट्टै रु.९,९७,९९४/५० को लागत अनुमान तयारगरी सोही निर्माण व्यवसायिसँग सोझै सम्झौता तथा कार्य गराई भुक्तानी दिएको देखियो ।एकै कार्य स्थलमा थप निर्माण कार्य गराउनुपर्दा स्पष्ट कारण सहित नियमानुसार भेरिएन आदेश जारिगरी कार्य गराउनुपर्नेमा छुट्टै लागत अनुमान तयारगरी सोझै कार्य गराई दिएको भुक्तानी नियम सम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	९,९७,९९४.५

६९ **निर्माण कार्यको लागत अनुमान –**

✂ .... (प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्रमाण पेश भएको आधारमा मिति २०८१।१।२५ को निर्णयबाट सैद्धान्तिक बेरुजु थप कायम गरिएको ।)

७० **चेनेज नखुलाई नापी** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२३(१) मा खरिद सम्झौता अनुसार सार्वजनिक निकायले रनिङ बिल वा अन्य कुनै बिल बिजकको भुक्तानी गर्दा प्राविधिक नापजाँच गरी नापी कितावमा उल्लेख भएको वास्तविक कार्यसम्पानको आधारकमा भुक्तानी गर्नुपर्ने उल्लेख छ ।कार्यालयले वडा नं.६ मधेशा स्थित रहेका खोलानाला नहर सरसफाई कार्यकोलागि रु.९,७७,२४९/१० को लागत अनुमान स्वीकृतगरी सन्दिप निर्माण सेवा मार्फत कार्य गराई भुक्तानी दिएकोमा नापि किताबमा चेनेज उल्लेख गरेको देखिएन । चेनेज नखुलाई विभिन्न स्थानको ९१६२ मीटर लम्बाई, ३.०४ मीटर चौडाई र ०.६० मीटर गहिराईको ११३४४.३९ घनमीटर माटो खनेको निर्माण सम्बन्धि विलको आधारमा भुक्तानी दिएको देखियो । चेनेज नखुलाउँदा स्थान यकिन नहुने भएकोले चेनेज खुलाई वास्तविक कार्य सम्पादन भएको आधार प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	९,७७,२४९.१

७१ **संचार माध्यम प्रोत्साहन** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकम खर्च लेख्नुअघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भूक्तानी दिन आवश्यक बिल भरपाई र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ।नगर कार्यपालिकाको मिति २०७९/८/२१ को बैठकले नगरपालिका क्षेत्रबाट प्रकाशन/ प्रसारण हुने सञ्चार माध्यमहरुलाई प्रोत्साहन गर्न बोलपत्रबाहेको जनहितमा जारी सुचनाहरुको लागि दैनिक पत्रिकालाई प्रतिदिन रु.२००, एफ एम रेडियोलाई प्रतिदिन रु.१००, र साप्ताहिक पत्रिकालाई प्रति सप्ताह रु.३००/- का दरले भुक्तानी दिने निर्णय गरेको देखियो । कार्यालयको खर्च सम्बन्धि फाँटवारि अनुसार पत्र पत्रिका छपाई तथा सूचना प्रकाशन खर्च शिर्षकमा रु.२५,३६,३७७/- खर्च भएको देखियो । नमुन छनौटगरी केहि भुक्तानी श्रेस्ता परीक्षणगर्दा कार्यालयले पत्रिकालाई सन्देशमुलक सुचना प्रकाशनकोलागि लिखित रुपमा संचार माध्यमलाई अनुरोध गरेको पत्र संलग्न नराखि पत्रिकामा छपाई भएको सुचना र सोको विल संलग्न राखि भुक्तानी दिएको देखियो । सन्देशमुलक सुचना प्रकाशको रकम उपरोक्त निर्णयको आधारमा मासिक रुपमा दिन मिल्ने नदेखिएकोले कार्यालयको अनुरोध पत्र तथा प्रकाशन/ प्रसारण भएको प्रमाण संलग्न राखेरमात्र भुक्तानी खर्च गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७२ **गत वर्षको भुक्तानी (चालु)** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ३९(१५) मा भुक्तानी दिन बाँकिको विवरणमा तलब, महङ्गी भत्ता र स्थानीय भत्ता, सरुवा भ्रमण खर्च, घर भाडा, पोशाक,खाधान्न,औषधि उपचार, बिरामी र बन्दीको सिधा, सेवा निवृत्त सुविधा र स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा समावेश भएको कुनै व्यक्ति, संस्था वा कम्पनीसँग भएको सम्झौता बमोजिमको रकम समावेश गर्न सकिने उल्लेख छ । पालिकाको गतवर्षको भुक्तानी दिन बाँकीको कच्चावारी (म.ले.प.फा.नं. २२१) को ढाँचामा तयार नगरि र सबै भुक्तानी बाँकि कार्यक्रमहरु शिर्षकगत रुपमा उल्लेख समेत नगरी आ.व. २०७८/७९ को भुक्तानी दिन बाँकि योजना तथा कार्यक्रम (चालु) समावेशगरी रु.१,०२,२९,८५४/- भुक्तानी दिएको देखियो ।माथि उल्लेखित खर्च भन्दा फरक कार्यालय संचालन सम्बन्धि खर्च, मर्मत सम्भार खर्च, सरसफाई खर्च लगायत कार्यक्रम भुक्तानी दिन बाँकिको विवरणमा समावेश गरि यस वर्ष भुक्तानी दिएकोले नियमानुसार भुक्तानी दिन बाँकिको विवरणमा समावेश गर्न मिल्ने कार्यक्रममात्र समावेशगरी भुक्तानी दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

७३ **वितरणमुखि खर्च** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा २४ मा स्थानीय तहले आर्थिक विकास तथा गरिबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुग्ने, उत्पादनमूलक तथा छिटो प्रतिफल प्राप्त गर्न सकिने लगायतको विषयलाई प्राथमिकता दिई योजना तथा कार्यक्रम बनाउनु पर्ने उल्लेख छ । लेखापरीक्षणको क्रममा नमुना छनौटगरी परीक्षणगर्दा निम्नानुसार धर्म संस्कृति तथा चाडपर्वलाई आर्थिक सहयोग वितरणको कार्यक्रम स्वीकृतगरी विभिन्न क्लब, व्यक्ति, समुह तथा समितिलाई रकम सहयोग वितरण गरेको देखियो । यस प्रकारको सहयोग वितरण गर्ने सम्बन्धमा कुनै कार्यविधि तथा मापदण्ड बनाई स्वीकृत गरेको समेत देखिएन ।यस प्रकारको विविध व्यक्ति तथा समुहलाई नगद आर्थिक सहयोग वितरण नगरी स्थानीय चाडपर्व, कला, संस्कृतिको पहिचानगरी योजनागत रुपमा सोको संरक्षण तथा सम्बर्द्ध गर्नेगरी खर्च गर्ने तर्फ कार्यालयको ध्यान जानुपर्दछ ।

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	विनियोजन रकम	खर्च रकम
१	धर्म संस्कृति जगेर्ना एव् प्रवर्द्ध कार्यक्रम	१५०००००/-	१२४४८१३/-
२	धर्म संस्कृति तथा चाडपर्व खर्च	१७५०००/-	१५७०००/-
३	धर्म संस्कृति तथा जातजाती उत्थान कार्यक्रम	५००००/-	५००००/-
४	धर्म संस्कृति जगेर्ना	१०००००/-	८१०००/-
५	धार्मि तथा सांस्कृतिक संस्था सहायता	२००००००/-	१९९६२८३/-
	जम्मा	३८२५०००/-	३५२९०९६/-

सैद्धान्तिक बेरुजु

७४ **फिटनेस क्लबलाई भुक्तानी** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकम खर्च लेख्नुअघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भूक्तानी दिन आवश्यक बिल भरपाई र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ। कार्यालयले प्रा.लि. को रुपमा संचालनमा रहेको माटाडोर फिट्नेस एण्ड जिम सेन्टरलाई विभिन्न सामाग्रि

खरिद सहयोग वापत रु.७०,०००/- भुक्तानी दिएको देखियो । यस क्षेत्रमा स्थापना भएको एकमात्र फिटनेस क्लबको रुपमा रहेको र स्थानिय युवाहरुलाई दुर्व्यसनमा लाग्नबाट जोगाउनु फिटनेस क्लबको भुमिका महत्वपूर्ण रहेकोले यस प्रकारको क्लबको प्रवर्द्धन गर्न वस्तुगत सहयोग गरेको कार्यालयको भनाई रहेतापनि प्रा.लि.को रुपमा स्थापना भएको नाफामुखि संस्थालाई सामाग्रि खरिदवापत दिएको भुक्तानी नियम सम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	७०,०००

७५ **कार्यक्रमबाट करार कर्मचारी भर्ना** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ मा स्थानीय तहको प्रशासकीय सङ्गठन र कर्मचारी दरबन्दी सम्बन्धि व्यवस्था छ । पालिकाले निम्नानुसार वडाकोलागि स्वीकृत गरेको देहायको कार्यक्रमबाट वडाले कर्मचारी भर्नागरी तलब भत्ता भुक्तानी दिएको देखियो ।स्वीकृत सङ्गठन संरचना तथा दरबन्दीको आधारमा तोकिएको प्रकृयापुरागरी कार्यालय प्रमुखले करार सम्झौतागरी तलब भत्ता खर्च लेख्नुपर्नेमा वडागत कार्यक्रम स्वीकृतगरी वडा कार्यालय मार्फत करार सम्झौतागरी तलब भत्ता भुक्तानी दिएको नियम सम्मत नदेखिएको रु.

वडा नं.	स्वीकृत कार्यक्रमको नाम	करार कर्मचारी विवरण	खर्च रकम
१०	जनशक्ति व्यवस्थापन कार्यक्रम	हबिबुल्लाह मंसुरी	१,००,०००/-
१०	जनशक्ति व्यवस्थापन र नाला सफा गर्ने	प्रा.वि. शिक्षक कृष्ण कुमार पोदार र प्रा.वि. शिक्षक ईशरत खातुन	२,००,०००/-

अनियमित भएको	३,००,०००

७६ **नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण** - सार्वजनिक खरिद नियमावली,२०६४ को नियम ६९ मा परामर्श सेवा खरिद गर्दा कार्यक्षेत्रगत शर्त तयार गरी सो बमोजिम प्रस्ताव माँग गर्नुपर्ने व्यवस्था छ ।कार्यालयले प्रतिक्षण दैनिक मार्फत नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण गराई रु.५०,०००/- भुक्तानी दिएकोमा सो सर्वेक्षण सम्बन्धि कार्यक्रम स्वीकृत तथा परामर्शदाता छनौट सम्बन्धमा कार्यक्षेत्रगत शर्त तयार गरेको देखिएन । कार्यक्षेत्रगत शर्त तयार तथा स्वीकृत नगरी सोझै मिडियासँग सम्झौतागरी दिएको भुक्तानी नियम सम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	५०,०००

७७ **सन्देशमूलक सूचना प्रकाशन** - आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली,२०७७ को नियम ३९(१०) मा जिम्मेवार व्यक्तिले सरकारी रकम खर्च लेख्नुअघि त्यस्तो रकम खर्च गर्न वा भूक्तानी दिन आवश्यक बिल भरपाई र कागजात संलग्न भए वा नभएको तथा संलग्न कागजात अनुसार भुक्तानी दिन रीत पुगे वा नपुगेको जाँच गर्नुपर्ने उल्लेख छ।नगर कार्यपालिकाको मिति २०८०/३/९ को बैठकले इनरुवा नगरपालिकाको सन्देशमूलक सूचना प्रकाशन वापत वर्णमाला राष्ट्रिय दैनिकलाई मासिक रु.१० हजारका दरले जम्मा रु.१,२०,०००/- भुक्तानी दिने निर्णय गरेको देखियो । कार्यालयको खर्च सम्बन्धि फाँटवारि अनुसार यस पत्रिकालाई यस वर्ष जम्मा रु.४,२०,४९६/- भुक्तानि दिएको देखियो । सन्देशमुलक सुचना प्रकाशको रकम उपरोक्त निर्णयको आधारमा मासिक रुपमा दिन मिल्ने नदेखिएकोले उक्त पत्रिकालाई कार्यालयको तर्फबाट आधाकारिक रुपमा पठाएको सन्देशमुलक सूचनाको प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	१,२०,०००

७८ **अन्य निकाय खर्च** - पालिकाले आफ्नो छेत्रमा सरकारको पूर्ण वा आंशिक स्वामित्व भएका सार्वजनिक संस्थानहरुको खर्च व्यहोर्नु पर्ने अवस्था भएमा उक्त कार्यालयको तालुक मन्त्रालयबाट स्विकृती प्राप्त गरे पछी मात्र खर्च व्यहोर्नु पर्दछ। नमुना छनौट गरी परीक्षण गर्दा पालिकाले निम्नानुसारका संघ/संस्था र कार्यालयलाहरुलाइ निम्नानुसारको खर्चको भुक्तानी दिएको छ ।अन्य सरकारी कार्यालयहरुको खर्च तालुक मन्त्रालयको स्वीकृती बेगर पालिकाबाट खर्च गरिएको रकम दोहोरो भए नभएको एकिन गर्न सकिएन । यसरी खर्च गर्दा पालिकाको आफ्नो विकास निर्माण सम्बन्धी बजेट व्यवस्थापनमा चाप पर्ने र कार्यालयले प्रदान गर्ने सेवा प्रवाहमा समेत असर पर्ने देखिन्छ । यसरी छुट्टै अस्तित्व र बजेट व्यवस्था भएका देहायका कार्यालय तथा सघंसस्थाहरुलाइ विभिन्न कामको लागि भुक्तानी दिएको रकम नियमसम्मत नभएको रु.

कार्यलयको नाम	वापत	रकम
वडा नं.७ प्रहरी बिट	पूर्वाधार निर्माण कार्य	९०१६४४/-
जिल्ला प्रहरी कार्यालय	२५० बोरा सिमेन्ट	१३५००१/-
इनरुवा ५ अस्थायी प्रहरी चौकि	घरभाडा	१०५०००/-
ट्राफिक प्रहरी कार्यालय इनरुवा ३	घर भाडा	१४४०००/-
स्वास्थ्य विमा बोर्ड शाखा कार्यालय	घर भाडा	१७६७३०/-
	जम्मा	१४,६२,३७५/-

अनियमित भएको	१४,६२,३७५

७९ **आर्थिक सहायता** - स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ मा स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्रभित्रका विषयमा ऐन तथा बनाईएको ऐनको अधिनमा रही कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउन सक्ने उल्लेख छ । पालिकाले आर्थिक सहायता वितरण गर्ने सम्बन्धमा कुनै कार्यविधि नबनाई यस वर्ष अन्य सामाजिक सुरक्षा र अन्य सामाजिक सहायता शिर्षकमा रु.२०,५०,०००/- बजेट विनियोजनगरी नगर प्रमुखको तोक आदेश तथा कार्यपालिकाको निर्णयको आधारमा विभिन्न व्यक्तिहरुलाई आर्थिक सहायता वितरणगरी जम्मा रु.२०,४९,४८०/- खर्च गरेको देखियो ।कार्यविध वेगर वितरण गरेको आर्थिक सहायता नियम सम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	२०,४९,४८०

८० **दुर्गा मन्दिर र शिव मन्दिर निर्माण कार्य** - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४ मा सार्वजनिक निकायले निर्माण कार्यको नक्सा तथा डिजाइन तयार गर्नुपर्ने, दफा मा खरिद कार्यको लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने र दफा ५क मा निर्माण कार्यको नक्सा, डिजाइन र लागत अनुमान तोकिए बमोजिम स्वीकृत गर्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले ऐनको व्यवस्था बमोजिम नक्सा, डिजाइन र एकमुष्ठ लागत अनुमान तयार तथा स्वीकृत नगरी निम्नानुसार विगत आर्थिक वर्षदेखि विनियोजित बजेटको लागत अनुमान तयार गरी उपभोक्ता समितिमार्फत मन्दिर निर्माणको कार्य गराई भुक्तानी दिएको देखियो । मन्दिरको डिजाइन र एकमुष्ठ लागत अनुमान नहुँदा उक्त कार्य उपभोक्ता समितिमार्फत गराउन

मिल्न/ नमिल्ने यकिन गर्न सकिएन । ऐनको व्यवस्था बमोजिम डिजाइन तथा लागत अनुमान स्वीकृतगरी सार्वजनिक खरिद कानुन बमोजिम निर्माण कार्य गराउनु पर्दछ ।

मन्दिरको नाम	उपभोक्ता समितिको नाम	आ.व. २०७६/७७ को भुक्तानी	आ.व. २०७७/७८ को भुक्तानी	आ.व. २०७८/७९ को भुक्तानी	आ.व. २०७९/८० को भुक्तानी
श्री शिव मन्दिर	महादेव गुठी श्री बालेश्वर शिव मन्दिर सेवा समिति	४९५०००	४१५६६६१	३९६३३१९।५०	१६१४६१७।९७
श्री दुर्गा मन्दिर	दुर्गामंदिर निर्माण उ.स.	४७२३४८२।२१	६९२७९३।५०	३५६०५४९।१९	४११४५८९।६७

सैद्धान्तिक बेरुजु

८१ **च्यापकटर वितरण -** कृषकहरुलाई वितरणगर्ने विउ विजन तथा कृषि औजार वितरण सम्बन्धमा कार्यविधि स्वीकृतगरी सोहि बमोजिम गर्नुपर्नेमा नगरपालिकाले कुनै कार्यविधि बनाएको देखिएन । वडा नं.९ कृषकहरुको लागत सहभागितामा च्यापकटर वितरणको लागि रु.५ लाख विनियोजनगरी खर्च गरेकोमा जयलक्ष्मी हार्डवेयर बाट प्रतिथान रु.१४३००/- का दरले ४४ थान खरिद च्यापकटर खरिदगरेको बिल संलग्नराखि कार्यालयले रु.५ लाख र बाँकी रकम प्रति किसान रु.३ हजारका दरले सोझै फर्मलाई भुक्तानी दिएको देखियो । च्यापकटर वितरणको सुचना प्रकाशन र कृषक छनौटको आधार समेत उल्लेख नगरी वड समितिको निर्णयको आधारमा वितरण गरेको देखिएकोले वितरण गरिएको किसान छनौट हुनाको आधार प्रमाण पेश गर्नुपर्ने रु.

प्रमाण पेश नगरेको	५,००,०००

८२ **विषयगत तालिम र खरिद -** सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउँदा मितव्ययिता, गुणस्तरीयता वा दिगोपना अभिवृद्धि हुने भएमा वा परियोजनाका उद्देश्यनै रोजगारीको सिर्जना गर्ने र लाभग्राही समुदायलाई सहभागी गराउने भएमा तोकिएबमोजिमको कार्यविधि पुरागरी त्यस्तो कार्य गराउन सकिने उल्लेख छ । कार्यालयले निम्नानुसार उपभोक्ता समुह, सहकारी तथा संस्थामार्फत देहायअनुसार कृषि, विपद, जेष्ठ नागरिक तथा बालबालिका सम्बन्धि तालिम र कार्यक्रम संचालनगरी रु.६,२४,५००/- भुक्तानी दिएको देखियो । कार्यालयको विषयगत शाखामार्फत संचालन गर्नुपर्ने तालिम तथा कार्यक्रम उपभोक्ता समिति, सहकारी तथा संस्थामार्फत गराई भुक्तानी दिएको नियम सम्मत नदेखिएको रु.

सि.नं.	उपभोक्ता समिति/ सहकारी/ संस्थाको नाम	विवरण	भुक्तानी रकम
१	विपद तथा उद्धार प्रशिक्षण तथा वृक्षारोपण उ.स.	विपद सम्बन्धी प्रशिक्षण तथा उद्धार सम्बन्धी कार्यक्रम तथा वृक्षारोपण	१५००००/-
२	हाम्रो साझा अभियान	जेष्ठ नागरिक अपाङ्ग तथा महिला स्वयं सेविका सम्बन्धि कार्यक्रम वडा नं.८	११४५००/-

३	हाम्रो साझा अभियान	बालमैत्रि कार्यक्रम वडा नं.८	६००००/-
		जम्मा	३२४५००/-

अनियमित भएको	३,२४,५००

८३ **रङ्गशाला प्याराफिट निर्माण** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा एक करोड सम्म लागत अनुमान भएको निर्माण कार्य उपभोक्ता समिति वा लाभग्राही समुदायबाट गराउन सकिने र सो लागत अनुमानमा मूल्य अभिवृद्धि कर, ओभरहेड, कन्टिन्जेन्सी र जनसहभागिताको अंश समेत समावेश हुने उल्लेख छ । कार्यालयले आ.व.२०७६/७७ को स्वीकृत कार्यक्रमअनुसार रङ्गशाला प्याराफिट निर्माण कार्यमा मुल्य अभिवृद्धि कर, ओभरहेड, कन्टिन्जेन्सी बाहेकको रु.९८,२६,४७३/- को लागत अनुमान तयार गरी रंगशाला प्याराफिट निर्माण उपभोक्ता समिति सँग २०७७/३/३० सम्म निर्माण सम्पन्न गर्नेगरी मिति २०७६/१०/२८ मा निर्माण कार्यको सम्झौता गरेको देखियो । मूल्य अभिवृद्धिकर, 15 प्रतिशत ओभरहेड र ३ प्रतिशत कन्टिन्जेन्सि हिसाब गर्दा निम्नानुसार एक करोड भन्दा बढी लागत अनुमान हुने देखिएकोले उपभोक्ता समिति मार्फत कार्यगराउन मिल्ने देखिदैन ।आ.व.२०७६/७७ मा भएको सम्झौता बमोजिमको कार्यको भुक्तानी निम्नानुसार वर्षहरुमा भएको र यस आर्थिक वर्षमा गत वर्षको भुक्तानी दिनबाँकि योजनामा राखि रु.३१,१४,१५०/- भुक्तानी दिएको देखियो । नियमानुसार एक करोड भन्दा बढी लागत अनुमान भएको योजना उपभोक्ता समिति मार्फत गराई भुक्तानी दिएको नियम सम्मत देखिएन । ३ वर्ष अगाडिको योजनाको अन्तिम भुक्तानि यस वर्षमा दिनुपर्नाको पुष्ट्याई सहित नियमित गर्नुपर्ने रु.

कार्यालयले कायम गरेको ल.ई	नियमावलि अनुसार सबै समावेश गर्दा हुने ल.ई	आ.व. २०७६/७७ को भुक्तानी	आ.व. २०७७/७८ को भुक्तानी	आ.व. २०७८/७९ को भुक्तानी	आ.व. २०७९/८० को भुक्तानी
९८२६४७३	१२८७२६७९	२५६१२१४	३९८२७४४	०	३११४१५०

अनियमित भएको	३१,१४,१५०

८४ **हनुमान चोक सडक** - सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ४४ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउँदा मितव्ययिता, गुणस्तरीयता वा दिगोपना अभिवृद्धि हुने भएमा वा परियोजनाका उद्देश्यनै रोजगारीको सिर्जना गर्ने र लाभग्राही समुदायलाई सहभागी गराउने भएमा तोकिए बमोजिमको कार्यविधि पुरागरी त्यस्तो कार्य गराउन सकिने उल्लेख छ । सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा रु. १ करोड सम्म लागत अनुमान भएको कार्य उपभोक्ता समितिमार्फत गराउने उल्लेख छ साथै लोडर, एक्साभेटर, रोलर, डोजर, ग्रेडर, विटुमिन डिस्ट्रीव्युटर, विटुमिन ब्वाइलर जस्ता हेभी मेशीनहरु प्रयोग हुने कार्य उपभोक्ता समिति मार्फत नगराउने उल्लेख छ । कार्यालयले सडक बोर्डबाट प्राप्त रकमबाट हनुमान चोक देखि उत्तर दनेश्वर को पसल सम्म सडक कालोप त्रे गर्ने कार्यको लागत अनुमान (मू.अ.कर, ओभरहेर र कन्टिन्जेन्सी) रु.८८,८०,७६५/०३ तयारगरी उपभोक्ता समिति मार्फत उक्त कार्य गराई यस वर्ष रु.५१,११,४५६/५१ भुक्तानी दिएको देखियो । कार्यालयले तयार गरेको लागत अनुमानमा नियमानुसार ओभरहेड, मूल्य अभिवृद्धिकर र कन्टिन्जेन्सिको रकम जोड्दा एक करोड भन्दा बढी हुने साथै सडक

पिच गर्नेकार्य जटिल प्रकृतिको कार्य भएकोले उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराई दिएको भुक्तानि नियम सम्मत नदेखिएको रु.

अनियमित भएको	५१,११,४५६.५१

८५ **ट्यूवेल वितरण** - सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १२५ मा सार्वजनिक निकायका प्रमुखले निर्माण कार्य स्वीकृत ड्रइङ्ग, डिजाइन वा स्पेसिफिकेशन बमोजिम भए नभएको कुरा प्राविधिक कर्मचारीबाट जाँचबुझ गाराई कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गराउनु पर्ने उल्लेख छ । पालिकाले खानेपानी संरचना निर्माण कार्यक्रममा रु.५,००,०००/- बजेट विनियोजनगरी निम्नानुसार माग निवेदनमा नगर प्रमुखको तोक आदेशका आधारमा विभिन्न व्यक्ति तथा संस्थाले खरिद गरेको ट्यूवेल सेटको विल संलग्न राखि रु.१,४१,६५६/८० भुक्तानी खर्च गरेको देखियो । फरक फरक स्थानमा ट्यूवेल गाड्ने कार्यको परिमाण (गहिराई) फरक फरक हुने तथा खरिद र वितरण गरेको आधारमा ट्यूवेल जडान/गडान भएको पुष्ट्याई नहुने भएकोले खरिद भएको ट्यूवेल तोकिएको स्थानमा गडान गरेको पुष्ट्याई पेश गर्नुपर्ने रु.

गो.भौ.नं./ मिति	विवरण	भुक्तानी रकम	कैफियत
२५९-०८०/२/३१	८ सेट ट्यूवेल	८७८०६/६५	नगर प्रमुखको तोक आदेशमा वितरण
२६०-०८०/२/३१	८ सेट ट्यूवेल	५३८५०/१५	नगर प्रमुखको तोक आदेशमा वितरण

प्रमाण पेश नगरेको	१,४१,६५६.८

८६ **सामाजिक सुरक्षा भत्तातर्फ -**

८६.१ सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि, २०७७ को दफा २२ उपदफा २ अनुसार अनुसूची-१० बमोजिमको ढाँचामा पालिका र विभिन्न ५ बैंकबीच द्विपक्षीय सम्झौता भई सामाजिक सुरक्षा भत्ता उपलब्ध गराउदै आएको छ । पालिकालाई सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको लागि यो वर्ष नेपाल सरकारबाट रु.२४८११२०००/- प्राप्त भएकोमा रु.२४०५९१४७०।- रकम खर्च देखाई आर्थिक विवरण पेश भएको छ । यस सम्बन्धमा देखिएको व्यहोराहरु निम्नानुसार छनः

	कृषिविकास बैंक		सिद्धार्थ बैंक		नेपालइन्भेष्टमेण्ट मेगा बैक		लक्ष्मीबैंक		सानिमा बैंक	
	निकासा	वितरण	निकासा	वितरण	निकासा	वितरण	निकासा	वितरण	निकासा	वितरण
प्रथम	२६२२७६८१	२४७०२६८३	१२४३९२७५	१२१६२६२७	१३५१२९३१	११८५५६६७	५९७८६६२	५८५०६६२	३३४७४७०	३२८२१७०
दोश्रो	२५५८१४८७	२५९९९१८९	१२६००९०५	१२६६८५०८	१२४१४५१७	१२५५७११४	५९८७४४७	६०२८७८०	३४६४७८०	३५१०१००
तेस्रो	२५८३५९५०	२६०१४३०७	१२७५८६४२	१२८७५६०२	१२४५७१६३	१२८७४८५२	५९५४२२१	६०६२८६७	३६९०६७५	३६६६६९५

चौथो	१०६१९०४	४२९६६२	१०७८८०	४४५२	२१२०९६	२१२०९६	१००४३२	८८४३२	७७२४०	५१९६०
जम्मा	७८७०७०२२	७७१४५८४१	३७९०६७०२	३७७५११८९	३८५९६७०७	३७४९९७२९	१८०२०७६२	१८०३०७४१	१०५८०१६५	१०५१०९२५

• पालिकाले आ.व. २०७९।०८० को चौथो त्रैमासिकबाट EFT मार्फत वितरण सुरु गरेकोमा वितरित रकम रु. ६०१५६१३०/- र बाँकी Cheque मार्फत वितरण गरेको ,

• पहिलो त्रैमासिकको रिभर्स रकम दोश्रो त्रैमासिकमा मिलान गरी तेस्रो त्रैमासिकमा वितरण गरी बाँकी रकम रु. ३३७६०१७/- को.लि.नि.का. लाई Cheque मार्फत फिर्ता गरेको देखिएको छ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८६.२ **लाभग्राहीको अभिलेखः** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधि,२०७७ को दफा १० मा भत्ता पाउने लाभग्राहीको फोटो सहितको मूल अभिलेख नियमावलीको अनुसूची-३ बमोजिम लक्षित समूह अनुसार छुट्टाछुट्टै अद्यावधिक गरि स्थानीय तह र प्रत्येक वडा कार्यालयमा राखुपर्ने व्यस्था छ । सो बमोजिम पालिकाले अभिलेख राखेको देखिएन । साथै सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी सूचनालाई व्यवस्थित गर्न राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पञ्जिकरण विभागले व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । उक्त प्रणालीमा सम्बन्धित स्थानीय तहले लाभग्राहीको विवरण प्रविष्टि गरि अद्यावधिक गर्नुपर्दछ । पालिकाले सो प्रणालीमा लाभग्राहीको फोटो सहितको पुरा विवरण अभिलेख राखि अद्यावधिक गरेको देखिएन ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८६.३ **लगत कट्टा गर्नेः** कार्यविधिको दफा ११ मा कुनै लाभग्राहीको मृत्यु भएमा, एकल महिला लाभग्राहीले विवाह गरेमा वा ऐन, नियमावली तथा कार्यविधि बमोजिम लगतकट्टा हुनुपर्ने लाभग्राहीको हकवाला वा प्रचलित कानून बमोजिमका सूचकले सम्बन्धित स्थानीय तहको वडा कार्यालयमा त्यस्तो घटना भएको ३५ दिनभित्र घटना दर्ता गराउनुपर्दछ ।यसरी घटना दर्ता गर्दा लाभग्राही विवरण समेत अद्यावधिक गरी लगत कट्टा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै सामाजिक सुरक्षा ऐनको दफा १९ बमोजिम सम्बन्धित स्थानीय तहको अभिलेखबाट नाम हटाउनुपर्ने लाभग्राहीको नाम कार्यालय प्रमुखबाट निर्णय गराइ प्रणालीबाट लगत कट्टा गरी स्थानीय तहको मूल अभिलेखमा समेत जनाउनुपर्ने उल्लेख गरेकोमा सो बमोजिम पालिकाले सरकारी कोषबाट निवृत्तभरण पाइरहेको व्यक्तिको लगतकट्टा गरेकोमा त्यस्ता व्यक्तिहरुको सम्बन्धमा थप यकिन गरी लगतकट्टा गर्नेतर्फ पालिकाले ध्यान दिनुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

८६.४ **तुलनात्मक विवरणः** यस पालिकाबाट गत आर्थिक वर्ष २०७८।७९ र आर्थिक वर्ष २०७९।८० मा देहाय अनुसारका लाभग्राही रहेको देखियो । पालिकाले सामाजिक सुरक्षा वापत आर्थिक वर्ष २०७८।७९ मा लाभग्राहीलाई रु.२१०२१९४०८/- खर्च भएकोमा आ.व. २०७९।८० मा रु.२४०५९१४७०।८३/- खर्च भएको देखिन्छ। गत वर्षको तुलनामा यो वर्ष रु.३०३७२०६२/- खर्च भएको छ ।

क्र.सं	लाभग्राही वर्ग	भत्ता दर	२०७८।७९ मा रहेको लाभग्राही संख्या	२०७९।८० मा रहेको लाभग्राही संख्या
१	जेष्ठ नागरिक भत्ता(६८ वर्ष उमेर पुगेको)	४०००	३०४४	३७०३
२	जेष्ठ नागरिक भत्ता (दलित)	२६६०	४३५	३३६
३	जेष्ठ नागरिक एकल महिला	२६६०	७८२	५६०
४	विधवा	२६६०	१००१	१०५६
५	पूर्ण अपाङ्गता भत्ता	३९९०	१२९	१२३
६	अति अशक्त अपाङ्गता भत्ता	२१२८	२८७	२९६
७	बालबालिका	५३२	८८६	८३३
	जम्मा		६५६४	६९०७

सैद्धान्तिक बेरुजु

८६.५ **निस्कृय खाताः** सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण कार्यविधिको दफा २३ र २४ मा बैंक मार्फत भत्ता वितरण गर्दा बैंकले स्थानीय तहबाट प्रणाली मार्फत फर्वाड फिड बमोजिमको लाभग्राहीको विवरण प्राप्त गर्ने र प्राप्त विवरणको आधारमा सम्बन्धित लाभग्राहीका नाममा निजको उपस्थिति विना शून्य मौज्दातमा वचत खाता खोल्नुपर्ने र यसरी खोलिएको खाता सम्बन्धित लाभग्राहीले आवश्यक कागजात पेश गरेपछि क्रियाशील हुने उल्लेख छ । साथै खाता सञ्चालन गर्ने बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाले यस प्रकारका खाताहरु मध्ये निष्कृय खाताको विवरण प्रत्येक श्रावण महिनाभित्र सम्बन्धित स्थानीय तहका साथै विभागलाई दिनुपर्ने व्यवस्था रहेकोमा सो अनुसार विवरण प्राप्त गरि कार्य गरेको पाइएन । पालिकाले कार्यविधिमा व्यवस्था भए बमोजिम निष्कृय खाताको विवरण माग गरी निष्कृय खाताका लाभग्राहीहरुमध्ये वास्तविक लाभग्राहीहरु सम्बन्धमा सम्बन्धित वडाबाट यकिन गरी लाभग्राही नभएको अवस्थामा खातामा निस्कृय रहेको रकम नियमानुसार असुल गरी संघीय सञ्चित कोषमा दाखिला गर्नुपर्दछ ।

सैद्धान्तिक बेरुजु

संपरीक्षणबाट थप भएको बेरूजू

क्र.सं.	**बेरुजुको विवरण**	**रकम**
१	स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम व्ययको बजेट अनुमान आन्तरिक आयको परिधिभित्र रही औचित्यताको आधारमा विविध खर्च गर्नुपर्ने उल्लेख छ । यस स्थानीय तहले यो वर्ष विविधतर्फ रु.५६,१०,०००/- खर्च गरेको छ । उक्त रकम पालिकाको कुल आन्तरिक आय रु. १२०८११२२४/- को ५ प्रतिशत हुन आउँछ । यस्तो खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु पर्दछ ।	

क.सं.	बेरुजुको विवरण	रकम
२	प्रदेश नं. १ सार्वजनकि खर्चको मापदण्ड कार्यविधि र मितव्ययीता सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५ मा सवारी साधनको किसिम, इन्धन खर्च र मर्मत खर्चमा एकरुपता ल्याउन निश्चित मापदण्ड बनाई प्रयोगमा ल्याउनुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले यस वर्ष इन्धन (कार्यालय तथा पदाधिकारी र इन्धन अन्य प्रयोजन) मा रु.६८,९६,३२४/- खर्च गरेको छ । कार्यालयले उपलब्ध गराएकव विवरण अनुसार कार्यालयमा १ बारुण यन्त्र, २ व्याकहो लोडर, ४ साना सवारी , ३ ट्रयाक्टर र ३५ मोटर साइकल रहेको छ । पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाई मासिक रुपमा दिने इन्धनको मापदण्ड तयार गरेको छैन भने साधन अनुसार वार्षिक इन्धन खर्च र उपयोगको विवरण खुल्ने अभिलेख समेत राखेको पाइएन । इन्धन खर्चलाई मितव्ययी बनाउन इन्धन खर्चको मापदण्ड बनाउने, लग बुक राख्ने र इन्धन प्रयोगको व्यवस्थित अभिलेख राखि इन्धन खर्चमा नियन्त्रण गर्नुपर्दछ ।	
३	कार्यलयले वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम तथा योजनाको रकम सम्झौताको सर्त बमोजिम भुक्तानि दिनुपर्दछ । वडा नं.५ मा सभाहल निर्माण कार्य आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक बजेटमा स्वीकृत भएको, सोको निर्माण कार्यकोलागि उपभोक्ता समितिसँग मिति २०७९/३/२५ सम्म कार्य सम्पन्न गर्नेगरी मिति २०७८/८/२७ मा सम्झौता भएको देखियो । चालु आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रममा गत वर्षको भुक्तानी बाँकीमा उक्त योजना समावेश नभएको साथै चालु वर्षको कार्यक्रममा समावेश समेत नरहेको उक्त योजनालाई भुक्तानी दिने २०७९/११/२९ को कार्यपालिकाको निर्णयको आधारमा रु.१० लाख भुक्तानी दिएको देखियो । कार्यालयले स्वीकृत कार्यक्रमको नियमानुसार भुक्तानी दिनुपर्नेमा कार्यपालिकाको निर्णयको आधारमा भुक्तानी दिने कार्यमा सुधार गर्नुपर्दछ ।	
४	कार्यलयले वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम तथा योजनाको रकम सम्झौताको सर्त बमोजिम भुक्तानि दिनुपर्दछ । वडा नं.७ सिताघाट निर्माण समितिसँग आ व २०७७/७८ को स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिम २०७८/३/२५ सम्म कार्य सम्पन्न गर्नेगरी २०७७/६/२९ मा कुल लागत रु.२८००००० /- मध्ये न पा ले रु.२२४०००० र उपभोक्ताले रु. ५६०००० व्यहोर्नेगरी सम्झौता भएको देखियो । स्रेस्ता परीक्षण गर्दा उक्त निर्माण कार्य २०७८/३/२५ मा सम्पन्न भएको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदनबाट देखियो । चालु आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रममा गत वर्षको भुक्तानी बाँकीमा उक्त योजना समावेश नभएको साथै चालु वर्षको कार्यक्रममा समावेश समेत नरहेको उक्त योजनालाई भुक्तानी दिने २०७९/१२/२९ को कार्यपालिकाको निर्णयको आधारमा रु.६ लाख भुक्तानी दिएको देखियो । कार्यालयले स्वीकृत कार्यक्रममा समावेश भएको रकमको नियमानुसार भुक्तानी दिनुपर्नेमा कार्यपालिकाको निर्णयको आधामा दिने कार्यमा सुधार गर्नुपर्दछ ।	

<table>
<tr><th>क्र.सं.</th><th>बेरुजुको विवरण</th><th>रकम</th></tr>
<tr><td>५</td><td>

सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम १० मा सार्वजनिक निकायले निर्माण कामको स्विकृत नर्म्सको प्रयोग गरी लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले भवन तथा नाला निर्माण कार्यको लागत अनुमान शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभागको नर्म्स प्रयोगगरी तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय पूर्वाधार विभागले तयार गरेको नर्म्स प्रयोग गरी लागत अनुमान तयार गरेको देखियो । स्थानीय पूर्वाधार विभागको नर्म्स प्रयोग गर्दा निम्नानुसार बढी लागत अनुमान तयार भएकोले कार्यालयलाई बढी व्यभार पर्ने देखियो । कार्यालयले बोलपत्रको माध्यमबाट खरिद कार्य गर्दा लागत अनुमानसँग बोलपत्रदाताको दर तुलना हुने भएकोले स्वीकृत नर्म्सको प्रयोगगरी वास्तविक लागत अनुमान तयार गर्नुपर्दछ ।

<table>
<tr><th>ठेक्का नं.</th><th>विवरण</th><th>परिमाण</th><th>दिएको दर</th><th>दिनुपर्ने दर</th><th>बढी दर</th><th>बढी रकम</th><th>कैफियत</th></tr>
<tr><td>४-०७९/८०</td><td>Pcc(1:2:4)</td><td>२६६.२५</td><td>१६०८९.२</td><td>१२५३२.३१</td><td>३५५६.८९</td><td>९४७०२१.९६</td><td></td></tr>
<tr><td>६-०७९/८०</td><td>Pcc(1:2:4)</td><td>७३.४</td><td>१६०८९.२</td><td>१२५३२.३१</td><td>३५५६.८९</td><td>२६१०७५.७३</td><td></td></tr>
<tr><td>७-०७९/८०</td><td>Pcc(1:2:4)</td><td>८८.८८</td><td>१६०८९.२</td><td>१२५३२.३१</td><td>३५५६.८९</td><td>३१६१३६.३८</td><td></td></tr>
<tr><td></td><td>Pcc(1:2:4)</td><td>६४.११</td><td>१६०८९.२</td><td>१२५३२.३१</td><td>३५५६.८९</td><td>२२८०३२.२२</td><td></td></tr>
<tr><td>११-०७९/८०</td><td>Pcc(1:2:4)</td><td>८४.१५</td><td>१६०८९.२</td><td>१२५३२.३१</td><td>३५५६.८९</td><td>२९९३१२.२९</td><td></td></tr>
</table>

</td><td></td></tr>
<tr><td>६</td><td>कृषि तथा पशुपन्क्षी विकास मन्त्रालय(माननीय विभागीय मन्त्रीस्तर) को मिति २०७७।६।१ को निर्णयवाट स्वीकृत प्राधानमन्त्री कृषि आधुनिकफकरण परियोजना कार्या.न्वयन म्यानुयलको वुँदा नं. ४.१.४ मा उल्लेख भए अनुसार साना व्यवसायी उत्पादन कृषि केन्द्र(पकेट) संचालनको लागि क्षेत्रफल/संख्याको न्यूनतम आधार तोकेको छ । जस अनुसार माछा पेकट क्षेत्र संचालनको लागि तराई क्षेत्रमा न्यूनतम ६ हेक्टर क्षेत्रफल हुनुपर्ने उल्लेख छ । सोही आधार देखाइ नगरपालिका भित्र कुनै व्यक्तिको तोकेको क्षेत्रफल नपुगेको करण देखाई पुरानो स्थापित प्राईभेट लिमिटेड आर एण्ड आर एग्रो प्रा.लि लाई रु. १४,५२,७००/- अनुदान दिएको देखियो । पालिकाले एक मात्र व्यक्तिको क्षेत्रफललाई आधार नलिई व्यक्ति तथा समुहको क्षेत्रफललाई समेत लिई पकेट क्षेत्र छनौट नगरेकोले एकमात्र फर्म छनौट भएको देखिएकोले कार्यक्रमको उद्देश्य बमोजिम एकभन्दा बढी साना कृषकहरुको समुहको जग्गाको क्षेत्रफललाई आधार लिई पकेट क्षेत्र छनौट गर्नुपर्दछ।</td><td></td></tr>
</table>

अनुसूचीहरू

अनुसूची - १

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष- २०७९/८०

कार्यालय र स्थान- इनरुवा नगरपालिका, सुनसरी ।

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	दशरथ राई	२०७९-५-१६	२०८०-५-१०
कार्यालय प्रमुख	दिल्ली राज निरौला	२०८०-११-२७	हाल सम्म कार्यरत
लेखा प्रमुख	अशोक कुमार मेहता	२०७७-४-१	हाल सम्म कार्यरत

बेरुजु वर्गीकरण-

असूल गर्नुपर्ने	अनियमित भएको	प्रमाणका कागजात पेश नभएको	जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको	जम्मा पेश्की
१,७८०,३००.५२	३९,३३९,३००.८४	५,५४८,०४९.६४	०	०	९०४,०००
				प्रारम्भिक प्रतिवेदनबाट देखिएको बेरुजू रु.	४७,५७१,६५१
				प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर फछ्यौंट गरी संपरीक्षण भएको रकम रु.	७,९५१,४८७.७८
				संपरीक्षणबाट थप भएको बेरुजू रु.	०
				लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा कायम बेरुजू रु.	३९,६२०,१६३.२२

स्थानीय तह -

गत बर्षको जिम्मेवारी		८३७९२६८८.५५	
आम्दानी		**खर्च**	
संघीय सरकारबाट अनुदान	४८३८८२६६०.४	**चालु खर्च**	५२९५६७६३५.९६
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	३००४१८७५	**पूँजीगत खर्च**	१६३८५८४११.६
राजश्व बाँडफाँट	९८५१२८८७.२४	**वित्तीय/अन्य व्यवस्था**	२६८३०९५४१.५२
आन्तरिक आय	१२०८११२२४.२		
अन्य आय	२६१३९७१६६.७६		
कुल आय	९९४६४५८१३.६	**कुल खर्च**	९६१७३५५८९.०८
बाँकी मौज्दात		११६७०२९१३.०७	

बेरूजु दफा २ सँग सम्बन्धित विवरण– अनुसूची-३

प्राप्ती भुक्तानी हिसाव								
विवरण	टिप्पणी	यस वर्ष रु.				गतवर्ष रु.		
		बजेट	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा	आफैले गरेको प्राप्ति/भुक्तानी	वस्तुगत/सोझै भुक्तानी	जम्मा
प्राप्ती (क+ख)		८१,०९,३३,८६५.००	७४,६०,७५,६९८.३५		७४,६०,७५,६९८.३५	७७,१४,८२,८२०.८१		७७,१४,८२,८२०.८१
क. प्राप्ति (संचितकोषमा आम्दानी बाँधिने)		७९,८०,३४,०२२.००	७२,८६,६१,९८६.४२	०	७२,८६,६१,९८६.४२	७५,८८,०४,९६७.५४	०	७५,८८,०४,९६७.५४

११००० कर	११	१७,१७,२१,४१०.००	१६,९५,१९,२१३.७५	०	१६,९५,१९,२१३.७५	१४,१०,५४,१५७.५२	०	१४,१०,५४,१५७.५२
१३००० अनुदान		५४,०८,०२,०००.००	५०,९३,३७,८७५.००	०	५०,९३,३७,८७५.००	५१,३७,१२,१९२.४८	०	५१,३७,१२,१९२.४८
संघीय सरकार	१२	५०,९३,९९,०००.००	४७,९२,९६,०००.००	०	४७,९२,९६,०००.००	४८,५२,०३,१२३.८६	०	४८,५२,०३,१२३.८६
प्रदेश सरकार	१२	३,१४,०३,०००.००	३,००,४१,८७५.००	०	३,००,४१,८७५.००	२,८५,०९,०६८.६२	०	२,८५,०९,०६८.६२
१४००० अन्य राजस्व		१,६८,४६,७२३.४४	४,९८,०४,८९७.६७	०	४,९८,०४,८९७.६७	१०,४०,३८,६१७.५४	०	१०,४०,३८,६१७.५४
३२००० वित्तीय सम्पत्ति		६,८६,६३,८८८.५६	०	०	०	०	०	०
ख. अन्य प्राप्ति		१,२८,९९,८४३.००	१,७४,१३,७११.९३		१,७४,१३,७११.९३	१,२६,७७,८५३.२७		१,२६,७७,८५३.२७
वितरण गर्न बाकी राजस्व		०	०	०	०	०	०	०
कोषहरु		१,२८,९९,८४३.००	१,०६,१६,३२१.५०	०	१,०६,१६,३२१.५०	५८,९१,१९१.१६	०	५८,९१,१९१.१६
धरौटी		०	६७,९७,३९०.४३	०	६७,९७,३९०.४३	६७,८६,६६२.११	०	६७,८६,६६२.११
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
भुक्तानी (ग+घ)		८१,०९,३३,८६५.००	७१,०४,८२,०२३.३५		७१,०४,८२,०२३.३५	७२,१९,८३,२०७.८७		७२,१९,८३,२०७.८७
ग. भुक्तानी (सञ्चित कोषबाट)		७९,८०,३४,०२२.००	६९,६४,२६,०४७.५५		६९,६४,२६,०४७.५५	७१,१७,६४,२१५.६३		७१,१७,६४,२१५.६३
२१००० पारिश्रमिक / सुविधा	१८	३१,८८,११,६३१.७५	३१,४१,३१,८९३.३१	०	३१,४१,३१,८९३.३१	२८,८१,०६,१०५.९७	०	२८,८१,०६,१०५.९७

२२००० मालसामान तथा सेवाको उपयोग	१८	२०,६१,०७,२७२.७०	१६,५४,१५,७२२.३२	०	१६,५४,१५,७२२.३२	१७,८२,८६,९५३.५८	०	१७,८२,८६,९५३.५८
२५००० सहायता (Subsidy)	१८	७६,४८,०००.००	६६,३०,५८८.०८	०	६६,३०,५८८.०८	६१,५१,९३०.००	०	६१,५१,९३०.००
२६००० अनुदान	१८	४८,४९,०००.००	४३,७३,०००.००	०	४३,७३,०००.००	४२,८३,०००.००	०	४२,८३,०००.००
२७००० सामाजिक सुरक्षा	१८	७७,२६,२३२.९८	५५,३२,६३२.२५	०	५५,३२,६३२.२५	१२,७९,१८८.००	०	१२,७९,१८८.००
२८००० अन्य खर्च	१८	३,६८,९१,१४२.९५	३,६४,८३,८००.००	०	३,६४,८३,८००.००	२,६८,७१,८५४.८५	०	२,६८,७१,८५४.८५
३१००० गैर वित्तीय सम्पत्ती / पूँजीगत खर्च	१८	२१,६०,००,७४१.६२	१६,३८,५८,४११.५९	०	१६,३८,५८,४११.५९	२०,६७,८५,१८३.२३	०	२०,६७,८५,१८३.२३
घ. अन्य भूक्तानी		१,२८,९९,८४३.००	१,४०,५५,९७५.८०		१,४०,५५,९७५.८०	७२,१९,८३,२०७.८७		७२,१९,८३,२०७.८७
कोषहरु		१,२८,९९,८४३.००	८९,८८,९९०.२९	०	८९,८८,९९०.२९	२६,५७,६१८.८८	०	२६,५७,६१८.८८
धरौटी		०	५०,६६,९८५.५१	०	५०,६६,९८५.५१	७५,६१,३७३.३६	०	७५,६१,३७३.३६
संघीय, प्रदेश सरकार वा अन्य कार्यक्रम		०	०	०	०	०	०	०
ङ. यो वर्षको बचत (न्युन)			३,५५,९३,६७५.००		३,५५,९३,६७५.००	४,९४,९९,६१२.९४		४,९४,९९,६१२.९४
च. गतवर्षको जिम्मेवारी रकम (अ.ल्या)			८,१३,६३,२३९.८१		८,१३,६३,२३९.८१	३,४१,९५,८३८.५९		३,४१,९५,८३८.५९
वर्षान्तको बाकी रकम (ङ + च)			११,६९,५६,९१४.८१		११,६९,५६,९१४.८१	८,३६,९५,४५१.५३		८,३६,९५,४५१.५३

इनरुवा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
इनरुवा, सुनसरी
कोशी प्रदेश, नेपाल

स्थानीय तह को लेखापरीक्षण को क्रम मा संकलन गर्नु पर्ने विवरण सम्बन्धी फारामहरु

स्थानीय तह को नाम : इनरुवा नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, इनरुवा, सुनसरी
आर्थिक वर्ष: २०७९/८०

आय व्यय विवरण

(यो विवरण कार्यालयको लेटरप्याडमा तयार गरी लेखा प्रमुख र कार्यालय प्रमुखले प्रमाणित गरी पेश गर्नुपर्ने)

आ.व २०७९।०८०

इनरुवा नगरपालिका

सि.नं	आयतर्फ			सि.नं	व्ययतर्फ		
	विवरण	रकम	रकम		विवरण	रकम	रकम
१	गत वर्षको जिम्मेवारी			१	चालु खर्च	५२९५६७६३५।९६	५२९५६७६३५।९६
	क) संचित कोष	४८६६३८८८.५६	४८६६३८८८.५६	२	पूँजीगत खर्च	१६३८५८४११।६	१६३८५८४११।६
	ख) धरौटी खाता	२७२४००३८.२४	२७२४००३८.२४	३	वित्तिय व्यवस्था भुक्तानी		
	ग) विविध खर्च खाता/कोष	३४५६७४०.७५	३४५६७४०.७५		क) ऋण भुक्तानी		
	घ) प्रकोप व्यावस्थापन कोष	१०७३११२.९७	१०७३११२.९७		ख) ब्याज भुक्तानी		
	ङ) आकस्मिक कोष	२००००००	२००००००	४	लगानी		
	च) कर्मचारी कल्याण कोष	१३५८९०८।०३	१३५८९०८।०३		ऋण लगानी		
२	राजस्व (आन्तरिक आय)				शेयर लगानी		
	क) आन्तरिक राजस्व	१२०८११२२४.२	१२०८११२२४.२		अन्य लगानी		
	ख) संघीय राजस्व बाँडफाँड	९०२८४४७५.५	९०२८४४७५.५	५	विभिन्न कोषतर्फको खर्च		
	ग) प्रदेश सवारीसाधन कर	८२२८४११.७४	८२२८४११.७४		क) विविध खर्च खाता/कोष	५९८८९९०।२९	५९८८९९०।२९
	घ) अन्य आय *....................				ख) प्रकोप व्यावस्थापन कोष	०	०
३	वितिय हस्तान्तरण संघ				ग) धरौटी फिर्ता	५३६६२११।५३	५३६६२११।५३
	क) वित्तिय समानीकरण अनुदान	१८००९७५००.००	१८००९७५००.००		घ) आकस्मिक कोष	३००००००	३००००००
	ख) सशर्त अनुदान	२९१९८५१६०.४	२९१९८५१६०.४				
	ग) समपूरक अनुदान	५००००००	५००००००	६	जनश्रमदान फिर्ता		
	घ) विशेष अनुदान	६८०००००	६८०००००				
४	प्रदेश सरकारबाट प्रास अनुदान			७	सामाजिक सुरक्षा अनुदान रकम		

अशोक कुमार महता
(लेखा अधिकृत)
इनरुवा न.पा. कार्यालय

प्रमुख प्रशासकीय
इनरुवा न.पा. कार्या

CamScanner

	क) वित्तिय समानीकरण अनुदान	९५२७८७५	९५२७८७५		क) खर्च	२४०५९१४७०।८	२४०५९१४७०।८
	ख) सशर्त अनुदान	१०५१४०००	१०५१४०००		ख) फिर्ता	७५२०५२९।१७	७५२०५२९।१७
	ग) समपुरक अनुदान	१०००००००	१०००००००	८	गरिब संग विश्वेश्वर	६३००००।००	६३००००।००
	घ) विशेष अनुदान			९	अनुदान फिर्ता		
५	अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त				क) संघीय सरकार तर्फ फिर्ता	४८९९५००	४८९९५००।००
	क सामाजिक सुरक्षा	२४८११२०००	२४८११२०००		ख) प्रदेश सरकार तर्फ फिर्ता	३१२८३९।७१	३१२८३९।७१
	ख) गरिब संग विश्वेश्वर	६३००००	६३००००	१०	मौज्दात		
	ग) एकिकृत स्वस्थ्य पूर्वाधार विकास कार्यक्रम				क) सञ्चित कोष खाता	८०५९५८२५।६९	८०५९५८२५।६९
	घ) राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रम				ख) चालु खर्च खाता	०	०
६	अन्य				ग) पुजिगत खर्च खाता	०	०
	क) क्षेत्रीय शहरी विकास योजना				घ) धरौटी खाता	२८५९०९९४।४२	२८५९०९९४।४२
	ख) सडक बोर्ड नेपाल				ङ) प्रकोप व्यावस्थापन कोष	१०७३११२।९७	१०७३११२।९७
	ग) पर्यटन बोर्ड नेपाल				च) विविध खर्च खाता/कोष	२७२४०७१।९६	२७२४०७१।९६
	घ) एन एन एस डब्लु ए				छ) कर्मचारी कल्याण कोष	१३५८९०८।०३	१३५८९०८।०३
७	विभिन्न कोषतर्फको आय				ज) आकस्मिक कोष	२३६००००	२३६००००
	क) विविध खर्च खाता/कोष	२५७७९९९.०४	२५७७९९९.०४	११	जनश्रमदान मौज्दात		
	ख) प्रकोप व्यावस्थापन कोष						
	ग) धरौटी आय	६७१७१६७.७१	६७१७१६७.७१				
	घ) आकस्मिक कोष	३३६००००	३३६००००				
९	विषयगत निकायबाट प्राप्त						
१०	जनसहभागिता (नगद)						
११	लगानीको साँवा फिर्ता						
१२	अन्य विविध आय						
	जम्मा	१०७८४३८५०२।१५	१०७८४३८५०२।१५		जम्मा	१०७८४३८५०२।१५	१०७८४३८५०२।१५

अशोक कुमार मेहता
(लेखा अधिकृत)
इनरुवा न.पा. कार्यालय

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
इनरुवा न.पा. कार्यालय

CamScanner